Qorti tal-Appell Kriminali

Onor. Imhallef Consuelo Scerri Herrera, LL.D., Dip Matr., (Can)

Appell Numru: 174/2015

Il-Pulizija

(Spettur Jonathan Ferris)

vs

Omissis

Omar Caruana

Omissis

Illum 14 ta′ Lulju, 2020

Il-Qorti,

Rat l-akkuzi dedotti kontra Omissis u l-appellant Omar Caruana Iben Maurice, imwieled Pieta′ fil-21 ta′ Settembru, 1978, detentur tal-karta tal-identita′ numru 440178(M) akkuzati quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta):

1) Talli F′ dawn il-Gzejjer, f′Settembru 2010 u fil-jiem u x-xhur ta′ qabel f′isimhom u bhala rapprezentanti tas-Socjeta′ Filarmonika Lourdes (Paola), b′ diversi atti maghmulin fi zminijiet differenti u li jiksru l-istess disposizzjoni tal-ligi u li gew maghmula b′risoluzzjoni wahda, b′mezzi kontra l-ligi jew billi ghamlu uzu ta′ ismijiet foloz, jew ta′ kwalifici foloz, jew billi nqdew b′qerq iehor, ingann jew billi wrew haga b′ohra sabiex igieghlu jitwemmen l-ezistenza ta′ intrapizi foloz, jew ta′ hila, setgha fuq haddiehor, jew ta′ krediti immaginarji, jew sabiex iqanqlu tama jew

biza' dwar xi grajja kimerika, ghamlu qliegh li jeccedi €232.94 izda mhux iktar minn €2,329.37 ghad-dannu ta' Saviour Spiteri minn Haz-Zabbar, Alberto Serra mill-Gzira u George Cassar minn San Pawl il- Bahar;

2) Lil Josef Grech wahdu talli b' hekk ikkommetta reat waqt il-perjodu operattiv ta' sentenza sospiz imposta fuqu mill- Qorti tal- Magistrati (Malta) b'sentenza taghha tal- 5 ta' Mejju 2010 liema sentenza saret definittiva u ma tistax tigi mibdula;

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) tas-26 ta' Marzu, 2015 fejn il-Qorti wara li rat l-Artikoli 18, 308, 309 u 310 (1)(b) tal- Kap 9 tal- Ligijiet ta' Malta.

Sabet lill-imputati hatja, u ghaldaqstant ikkundannathom ghall-piena ta' sena prigunerija kull wiehed.

Fil-konfront ta' **Josef Grech**, ordnat id-dhul fis-sehh tas-sentenza ta' prigunerija sospiza datata 5 ta' Mejju 2010, fejn kien inghata piena ta' tmien xhur prigunerija, u b' hekk Josef Grech ghandu jservi sena w tmien xhur prigunerija.

Il-Qorti spjegat il-portata ta' din is-sentenza lill-imputati.

Rat ir-rikors tal-appellanti Omar Caruana minnu pprezentat fid-9 ta' Marzu, 2015 fejn talbet lil din il-Qorti joghgobha tannulla u/jew tirrevoka s-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) fl-ismijiet Pulizijia (Spettur) vs Josef Grech et in kwantu in din sabitu hati tal-akkuzi migjuba kontrih, u dan billi tilliberah mill-imsemmija akkuzi. Tibqa' impregudikat l-pozizzjoni tal-akkuzat l-iehor.

Rat l-aggravji tal-appellanti Omar Caruana u cioe':-

Illi l-ewwel aggravju jirrigwarda pregudizzju da parti tal-Ewwel Qorti fil-konfront tal-esponent u nuqqas ta' smiegh xieraq. Qed jigi sollevat pregudizzju ghaliex jista' jaghti l-kaz li l-ko-imputat Grech ma kellu ebda interess iressaq xhieda in difeza,

imma l-esponent mhux biss kien ilu li talab lilll-ispettur prosekutur biex iressaqlu numru ta' xhieda partikolari, talli f' din is-seduta dawn ix-xhieda ipprezentaw ruhhom fil-Qorti biex jaghtu d-depozizzjoni taghhom fil-hin stabbilit appozitament mill-Qorti stess, u anke l-avukat tal-esponent ghamel minn nofsinhar (12:00) sa wara li daqqew is-saghtejn (2:00pm) fl-Awla tal-Magistrat Vella jistenna li tissejjah din il-kawza ta' nofsinhar. Hija assolutament inaccettabbli li Qorti ma zzommx mal-hin stabbilit minnha, imbaghad issejjah kaz tliet sieghat wara u anqas biss tirrikonoxxi l-fatt li l-avukat in kwistjoni attenda fil-hin u ma setax jibqa' mwahhal fl-Awla ghal hin indeterminat. L-ufficjal prosekutur informa lill-avukat tal-esponent li huwa kien informa lill-Qorti b' dan kollu, izda l-Qorti ghazlet li taghmel verbal xott li jghid biss li d-difiza ma ressqitx provi. Dan certament jitfa' dawl ikrah indebitu fuq l-esponent, li bir-ragun beda jhoss li l-Qorti kienet pregudikata kontrih; kif dejjem gie ritenut il-gustizzja mhux biss trid issir imma jrid jintwera li qed issir.

Illi din ma kinitx biss kwistjoni ta' verbal inkorrett, imma aghar minn hekk l-esponent gie mcahhad milli jkollu x-xhieda tieghu mismugha, u dan evidentement ghaliex f' dak l-istadju l-Ewwel Qorti kienet diga' waslet ghall-konkluzjonijet taghha u donnu kwalunkwe xhieda tad-difiza giet meqjusa irrelevanti. Di fatti dik il-Qorti anqas sottomissjonijiet verbali jew miktuba ma kienet interessata tisma' , u allura mhux ghalqet il-provi tad-difiza imma sempliciment iddifferiet il-kaz ghas-sentenza. Il-pregudizzju u n-nuqqas ta' smiegh xieraq kompla jigi affermat bic-cahda tar-rikors li ghamel l-esponent ghal biex jithalla jerga' jressaq ix-xhieda tieghu.

Illi l-ewwel Qorti, flok tat lill-esponent iressaq ix-xhieda skond il-principju tal-*audi alteram partem*, ghazlet li tikkoncedi li jsiru noti ta' sottomissjonijiet mitkuba, li ghalkemm saru, is-sentenza hawn appellata tindika li dawn gew injorati kompletament, tant li l-punti legali imqajma fin-nota tal-esponent ma gew indirizzati bl-ebda mod. Dan kollu jirrendi din is-sentenza hawn appellata palezament ingusta u annullabbli.

Illi fuq il-meritu u bla pregudizzju ghal dak sottomess fl-ewwel aggravju, is-sejba ta' htija da parti tal-esponent hija rizultat ta' evalwazzjoni zbaljata tal-provi prodotti, liema provi ma jistghux iwasslu ghall-konvinzjoni li l-esponent, differentement mill-ko-imputat l-iehor, kellu l-*mens rea* rikjesta mill-ligi *sine qua non* sabiex jinstab hati. Kif intqal fis-Sottomissjonijiet tal-esponent, li l-Ewwel Qorti aktarx ma ratx, il-prosekuzzjoni kien jehtigilha iggib provi li fil-mument li l-esponent iffirma u kkonsenja c-cheques li ma ssarfux, huwa kellu hsieb li jinganna u jaghmel gwadann, jew li ta' l-inqas kellu xi suspetti li bi htija tieghu stess ir-ricevituri tac-cheques kienu ser jigu frustrati fl-intrapriza taghhom. Ghall-kuntrarju hareg mill-provi li fil-mument li gew iffirmati u inhargu il-post-dated cheques mjertu ta' dan il-kaz (haga li giet accettata bhala pruvata anke mill-Ewwel Qorti), il-kont bankarju in kwistjoni kien funzjonanti, kien fih il-fondi, u u s-sors tal-fondi (il-bar tal-kazin tal-banda) kien qed jaghmel qliegh konsiderevoli aktar milli kienu qed jintefqu flus. Dan l-istat ta' fatt baqa' jissussisti ghal numru ta' xhur wara li gew iffirmati u konsenjati c-cheques mertu ta' dan il-kaz. Li mar hazin u qarraq bl-esponent kien il-fatt li ghad insaputa tal-esponent, il-koakkuzat Grech kien unilateralment iddecieda li l-qliegh tal-bar tal-kazin ma jibqax jiddepozitah fil-kont bankarju. L-esponent ma kien jaf xejn b' din id-decizjoni tal-ko-imputat, u gialadarba l-esponent kien jaf li l-bar tal-kazin kien qed jaghmel hafna qliegh, huwa ma kellu qatt ebda necessita' li jmur jivverifika jekk hemmx fondi biz-zejjed fil-kont bankarju. Kien biss meta gie avvicinat minn kredituri li qalulu li xi cheques ibbawnsjaw li l-esponent induna li kien hemm problema, li f' dak l-istadju ma setax jifhem kif setghet qatt inqalghet. Kien imbghad wara li sab li fil-kont bankarju relattiv kienu ilhom ma jsiru depoziti nurmu ta' xhur li huwa mar jaffacja lill-ko-akkuzat Grech, li minn naha tieghu spjega li huwa waqaf jiddepozita ghax beza li kreditur partikolari kien ser johrog sekwestru u jimblokka l-fondi kollha. Sa hawn il-problema setghet tissolva ghaliex Grech wieghed lill-esponent li issa huwa kellu l-qliegh tal-bar tal-kazin kontanti f' idejh u hu kien ser jiehu hsieb ihallas lil dawk il-kredituri kollha li ma ssarfilhomx ic-cheque, bi flus kontanti. Pero` l-ko-imputat ma tax lill-esponent rendikont tal-flus kontanti li kellu f' idu, u ghalkemm huwa verament hallas lil xi kredituri, lil ohrajn baqa' ma hallashom qatt. Naturalment f' dan l-istadju l-esponent ma baqax johrog aktar

cheques, imma kien gia' tard wisq. Pero` dan ma jbiddel xejn mill-fatt li c-cheques mertu ta' dan il-kaz kienu gew iffirmati mill-esponent in *bona fede*, u tali *bona fede* issustiet numru ta' xhur wara li inhargu dawn ic-cheques, u ghalhekk ma tirrizultax il-*mens rea* necessarja biex l-esponent jkun jista' jinstab hati ta' frodi kif akkuzat.

Illi t-tielet aggravju jirreferi ghall-fatt li biex ikollok reat ta' frodi huwa necessarju li jigi ppruvat li l-imputat ghamel qliegh, gwadann jew vantagg. Dan l-element ma jirrizultax. Li irrizulta hu li l-qliegh tal-bar tal-kazin kien qed jinzamm mill-ko-imputat Grech, u ghalhekk certament l-esponent, li dahal fil-kumitat ta' din is-socjeta` filarmonika b' sens ta' volontarjat u amur ta' din il-kultura, mhux biss ma ghamel ebda gwadann, talli se mai hareg flejjes minn butu. L-esponent ma jista' qatt jigi implikat b' komplicita` ma' Grech fil-flus li dan seta' zamm ghalih, ghaliex l-anqas biss kien hemm konsapevolezza ta' dik iz-zamma tal-fondi, inqas u inqas kien hemm l-*idem placitum consensus* li hu necessitat mill-ligi.

Illi r-raba' aggravju johrog mill-apprezzament zbaljat tal-provi li wasslu lill-Ewwel Qorti erronjament targumenta li "**Lil Spiteri, Serra u Cassar kienu inharegulhom cekkijiet "post-dated" meta l-kont bankarju kien inghalaq, allura zgur li ma setghu qatt jissarfu dawn ic-cekkijiet**." Dan huwa assolutament zbaljat ghaliex kif tinnota l-Ewwel Qorti stess, ic-cheques in kwistjoni inhargu post-dated fi Frar 2010 mentri l-kont relattivi inghalaq fid-19 ta' Gunju 2010 (**vide statement tal-bank fol-59**). A bazi ta' dan l-izball grossolan tal-Ewwel Qorti, dik il-Qorti kkonkludiet li "**Minn dawn il-provi l-Qorti m' ghandha ebda dubju li l-imputati t-tnejn kienu jafu ezatt x' inhuma jaghmlu. Huwa evidenti li t-tnejn li huma kienu jafu li l-hlas qatt ma seta' jsir**." Id-decizjoni tal-Ewwel Qorti li ssib lill-esponent hati certament mhix ibbazata fuq il-provi li verament tressqu quddiemha, u ghalhekk ikun gust li tali decizjoni tigi revokata.

Illi dan il-hames aggravju huwa li l-elementi ta' truffa ma rrizultawx b' mod ingenerali peress li fil-mument li inhargu c-cheques in kwistjoni la il-kazin u anqas

hadd ma ha vantagg, haga li hija necessitata bil-ligi tat-truffa. Ghal dan l-iskop jigi ribadit dak li intqal fin-Nota ta' Sottomissjonijiet tal-esponent fejn intqal li:-

a) In rigward tac-cheques ta' Saviour Spiteri, dawn kienu hlasijiet dovuti skond kuntratt iffirmat fl-2008, u inoltre kellhom jirrimpjazzaw cheques li qabel kienet harget Marion Williams[1]. Dan ifisser li r-rekwisit li jirrendi bounced-cheque bhala att ta' frodi, u cioe` li l-persuna li tircievi c-cheque trid tkun qed taghti xi haga lura in kambju dak il-hin stess[2], ma giex sodisfatt. Fil-mument li nhargu c-cheques ma kienx hemm l-element tal-"inducement" li bih Saviour Spiteri gie ingannat halli jaghmel jew ma jaghmilx xi haga.[3]

b) In rigward tac-cheques ta' Albarto Serra[4], apparti li l-kopji tac-cheques esebiti juru cheque wiehed biss fuq Alberto Serra izda l-ohrajn fuq Alberto Scerri, dawn ukoll kienu jirreferu ghal konsenja ta' oggetti zmien twil qabel. Konvenjentement Serra esebixxa invoice bla data[5]. Pero`, fi kwalunkwe kaz, l-ahjar prova kellha tkun c-cheques infushom, izda dawn ma gewx esebiti.

c) In rigward ta' George Cassar, huwa stess fix-xhieda tieghu jghid li kien ilu zmien twil jistenna li jithallas, imbaghad inhargulu cheques minn ta' Marion Williams li ma ssarfux, u sussegwentement dawk gew rimpjazzati bic-cheques mertu ta' dan il-kaz. Dan ma jhalli ebda dubju li fil-mument li nhargu dawn ic-cheques ma sar ebda ingann fuq Cassar li bih Cassar gie indott jaghmel jew jaghti xi haga a favur tas-Socjeta`.

---

[1] vide xhieda ta' Marion Williams specifikatament folio 130

[2] Sentenza Qorti Appell Kriminali Pulizija vs Anthony Francis Willoughby (12.2.199) u ohrajn

[3] vide Pulizija vs Anthony Scicluna (16.4.2009) u Pulizija v Emanuel Ellul (20.6.1997)

[4] a folio 41

[5] a folio 40.

Illi anke jekk wiehed jiccita l-kazijiet ta' Pulizija vs Simon Baldacchino Barthet (Appell 13/11/2008) u ta' Pulizija vs Anthony Scicluna, (Appell 30/11/2009) wiehed jasal ghall-konkluzjoni li minn aspetti diversi, l-elementi ta' frodi ma jirrizultawx fil-konfront tal-imgieba tal-esponent, u a bazi ta' dan l-esponent ghandu jigi liberat mill-akkuzi migjuba kontrih.

Finalment u bla pregudizzju ghall-aggravji precedenti, l-esponent kien aggravat bis-severita` tal-piena meta tqis il-bona fede tieghu, il-fedina penali netta tieghu u li minn dak iz-zmien huwa ddisassocja ruhu mill-ko-imputat.

Rat l-atti kollha tal-kawza.

Semghet it-trattazzjoni tal-partijiet.

Rat il-fedina penali aggornata tal-appellant esebita mill-prosekuzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Ikkunsidrat;

Illi in breve, il-fatti kienu s-segwenti:

1. Illi l-appellant Dr Omar Caruana kien il-kaxxier u cioe' t-tezorir tas-Socjeta' Filarmonika ta' Lourdes ta' Rahal Gdid u l-ko-imputat Josef Grech kien is-segretarju tal-istess socjeta';

2. Illi Alberto Serra, Saviour Spiteri[6] u George Cassar rraportaw li minkejja li kienu inghatgħu cekkijiet mahruga minn din is-Socjeta', dawn ic-cekkijiet ma setghux jigu msarrfa stante li rrizulta li l-kont bankarju ma kienx fih bizzejjed fondi u f'xi kazijiet il-kont bankarju kien lehaq inghalaq;

[6] Dak iz-zmien Spettur Angelo Gafa' fis-seduta tas-27 ta' Ottubru, 2011 prezenta kwerela ta' Saviour Spiteri mibghuta minn Dr George Anton Buttigieg a fol 22 et sequitur.

3. Ghalhekk, il-Prosekuzzjoni kienet harget l-imputazzjonijiet fil-konfront tal-imputati.

Illi din il-Qorti sejra tibda billi tqis l-ewwel aggravju mressaq minn Omar Caruana u cioe'dwar l-allegata nuqqas ta' smiegh xieraq. L-appellant Omar Caruana jissottometti li huwa mhux biss kien talab lill-Ispettur prosekutur biex iressaqlu numru ta' xhieda partikolari, talli f'din is-seduta dawn ix-xhieda ipprezentaw ruhhom fil-Qorti biex jaghtu d-depozizzjoni taghhom fil-hin stabbilit appozitament mill-Qorti u anke l-Avukat tieghu ghamel minn nofsinhar (12:00) sa wara li daqqew is-saghtejn (2:00) fl-awla jistenna li tissejjah din il-kawza ta' nofsinhar. Jissottometti li huwa assolutament inaccettabli li Qorti ma zzommx mal-hin stabbilit minnha, imbaghad issejjah kaz tliet sieghat wara u anqas tirrikonixxi l-fatt li l-avukat attenda fil-hin u ma setax jibqa' imwahhal fl-awla ghal hin indeterminat. Jghid li l-Ufficjal prosekutur informa lill avukat tal-appellant li kien informa lil Qorti b'dan kollu, l-Qorti ghazlet li taghmel verbal xott li jghid biss li d-difiza ma ressqitx provi. Li skont l-appellant, dan jitfa' dawl ikrah indebitu fuq l-appellant li jhoss li l-Qorti kienet pregudikata kontrih u illi l-gustizzja mhux biss trid issir imma jrid jintwera li qed isir. Jissottometti li mhijiex biss kwistjoni ta' verbal inkorrett izda aghar minn hekk l-appellant gie mcahhad milli jkollu x-xhieda tieghu mismugha u dan ghaliex skont l-appellant l-Ewwel Qorti kienet diga' waslet ghal konkluzjonijiet taghha u donnu kwalunkwe xhieda tad-difiza giet meqjusa irrilevanti. Jissottometti li l-Qorti anqas sottomissjonijiet verbali jew miktuba ma kienet interessata tisma' u allura mhux ghalqet il-provi tad-difiza imma sempliciment iddiferiet il-kaz ghas-sentenza. Skont l-appellant, il-pregudizzju u n-nuqqas ta' smiegh xieraq kompla jigi affermat bic-cahda tar-rikors tal-esponent biex jithalla jerga' jressaq ix-xhieda tieghu. Jissottometti ukoll li l-Qorti flok tat lill-appellant iressaq ix-xhieda skont il-principju tal-*audi alteram partem*, ghazlet li tikkoncedi li jsiru noti ta' sottomissjonijiet miktuba, li ghalkemm saru, is-sentenza hawn appellata tindika li dawn gew injorati kompletament, tant li l-punti legali imqajma fin-nota tal-appellant ma gew indirizzati bl-ebda mod. Li dan kollu jirrendi s-sentenza appellata palezament ingusta u annullabli.

Din il-Qorti sejra tibda billi taghmel referenza ghall-atti f'dan ir-rigward. Jirrizulta li fis-seduta tas-sitta u ghoxrin (26) ta' Gunju tas-sena elfejn u erbatax (2014) gie vverbalizzat li:

'Meta ssejhet il-kawza deher l-Ispettur Jonathan Ferris ghall-Prosekuzzjoni. Dehru l-imputati assistiti minn Dr. Mark Mifsud Cutajar u Dr.Leslie Cuschieri.

Fuq talba ta' Dr. Leslie Cuschieri, kawza differita ghat- 2 ta' Ottubru 2014, f'nofsinhar.'

Fis-seduta tat-tnejn (2) ta' Ottubru tas-sena elfejn u erbatax (2014) gie vverbalizzat is-segwenti:

'Meta ssejhet il-kawza deher l-Ispettur Jonathan Ferris ghall-Prosekuzzjoni. Dehru l-imputati.

Il-Qorti rat li d-difiza ma resqet l-ebda prova la fis-seduta tal-lum u lanqas f'dik precedenti. Ghaldaqstant, tiddikjara provi tad-difiza maghluq.

Kawza differita ghas-sentenza ghat-13 ta' Novembru 2014, f'nofsinhar.'

Sussegwentement fl-ghoxrin (20) ta' Ottubru tas-sena elfejn u erbatax (2014) Dottor Omar Caruana pprezenta rikors fejn spjega li l-kawza kienet giet differita ghal nhar it-tnejn (2) ta' Ottubru tas-sena elfejn u erbatax (2014) f'nofsinhar biex ikomplu jitressqu l-provi tad-difiza. L-appellant Dottor Omar Caruana kien gia xehed u jghid li talab lill-ufficjal prosekutur iharrek lil rapprezentati tal-banek BOV, APS[7] u HSBC kif ukoll lil Edward Portelli. Fl-istess rikors spjega li dawn ix-xhieda imharka jew uhud minnhom attendew izda telqu ghal habta tas-2:30pm meta l-kaz kien ghadu ma ssejjahx. Li anke l-avukat difensur tal-appellant gie msejjah banda ohra u kellu jitlaq bil-konsegwenza li meta issejjah il-kaz huwa ma kienx prezenti. Issottometta

[7] Din il-Qorti tinnota li Romuald Attard in rapprezentanza ta' BOV u Dr Mark Sammut in rapprezentanza tal-APS kienu gia xehdu fis-seduta tal-24 ta' Novembru, 2011 bhala xhieda mressqa mill-Prosekuzzjoni izda ma jirrizultax li sar il-kontro-ezami. Ma jirrizultax jekk l-appellant Omar Caruana ried li r-rapprezentanti tal-banek jitressqu bhala xhieda in difiza.

ukoll li x-xhieda mitluba mill-appellant Omar Caruana setghu jixhdu biss wara l-akkuzat l-iehor Josef Grech jixhed jew tal-inqas jiddikjara li mhux ser jixhed, haga li l-akkuzat qatt ma ghamel. Fl-istess rikors issottometta li ghandu interess isostni d-difiza tieghu bix-xhieda mitluba minnu, liema xhieda jkunu jistghu jaghtu d-depozizzjoni taghhom wara li l-koakkuzat Josef Grech jixhed jew jiddikjara li mhux ser jixhed, oltre li ssir id-difiza. Huwa ghalhekk talab li l-Qorti tissospendi l-prolazzjoni tas-sentenza u fil-mori tad-differiment tirregola lill-appellant u lill-ufficjal prosekutur sabiex jekk ikun il-kaz jerga' jharrek ix-xhieda mitluba mill-appellant biex jitilghu jixhdu ghas-seduta li jmiss jew f'seduta ulterjuri. Il-Qorti fit-tletin (30) ta' Ottubru tas-sena elfejn u erbatax (2014) cahdet it-talba.

Kien umbaghad fis-seduta tat-tlettax (13) ta' Novembru tas-sena elfejn u erbatax (2014) li fuq talba tal-partijiet, il-Qorti awtorizzat li t-trattazzjoni ssir bil-miktub u tghat lil partijiet zmien biex iresqu n-nota taghhom. Il-Kummissarju tal-Pulizija u l-appellant Omar Caruana prezentaw nota ta' sottomissjonijiet. Sussegwentement fuq talba ta' Josef Grech li prezenta rikors li kien indispost, il-Qorti iddiferiet is-seduta tal-hamsa (5) ta' Frar tas-sena elfejn u hmistax (2015) fejn sussegwentement il-Qorti ghaddiet ghas-sentenza fis-sitta u ghoxrin (26) ta' Marzu tas-sena elfejn u hmistax (2015).

Ikkunsidrat;

Ghalhekk jirrizulta li fis-seduta tas-sitta u ghoxrin (26) ta' Gunju tas-sena elfejn u erbatax (2014) fuq talba ta' Dr Leslie Cuschieri il-kawza kienet giet differita. F'dan il-verbal ma tnizzilx li d-difiza kienet talbet li jigu ngunti xi xhieda ghas-seduta ta' wara u lanqas ma tnizzel li s-seduta kienet ghall-ahhar darba ghal provi difiza. Fil-verbal tat-tnejn (2) ta' Ottubru tas-sena elfejn u erbatax (2014) u cioe' s-seduta in kwistjoni ma tnizzilx fix-hin issejhet il-kawza izda l-Qorti ddeciediet li tiddikjara il-provi tad-difiza maghluqa abbazi li ma resqet l-ebda prova la f'dik is-seduta u lanqas f'dik precedenti. Din il-Qorti hija tal-fehma li sa hawnhekk ma kien hemm ebda indikazzjoni li l-appellant Omar Caruana kien talab li jigu ingunti xhieda ghal dik is-

seduta stante ma hemm l-ebda verbal li jindika x-xhieda li l-appellant xtaq li jigu mharrka. Din il-Qorti tqis izda li la darba l-appellant Omar Caruana prezenta rikors wara s-seduta tat-tnejn (2) ta' Ottubru tas-sena elfejn u erbatax (2014) fejn f'dak ir-rikors datat l-ghoxrin (20) ta' Ottubru tas-sena elfejn u erbatax (2014) allega li kien talab lil ufficjal prosekutur iharrek numru ta' xhieda, jghid li x-xhieda jew uhud minnhom kienu prezenti ghas-seduta izda telqu fis-2:30pm u fejn spjega r-raguni ghan-non-attendenza tieghu fil-hin li ssejhet il-kawza, kien ikun gust u ekwu fic-cirkostanzi, li l-Qorti qabel ma tichad ir-rikors, titlob lil Ufficjal prosekutur jiddikjara jekk dan kienx il-kaz u jekk gewx verament ingunti xhieda ghal dik is-seduta.

Din il-Qorti tqis li fl-istess verbal tat-tnejn (2) ta' Ottubru tas-sena elfejn u erbatax (2014) ghalkemm dehru l-imputati ma jirrizultax jekk l-imputati kienu talbu ghall-Avukat taghhom u lanqas ma jirrizulta li l-Avukati gew imsejjha biex jidhru. Kif jipprovdi l-artikolu 519 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta:

'*Hu dmir tal-qrati ta' ġustizzja kriminali li jipprovdu għad-difiża ġusta tal-imputati jew akkużati; u ma jkunx meħtieġ li jinħatru kuraturi għal imputati jew akkużati li ma jkunux tal-età.*'

Din il-Qorti temfasizza li din ma hijiex kwistjoni li l-Qorti kienet pregudikata kontra l-appellant kuntrarjament ghal dak li jissottometti l-appellant izda tqis li l-Qorti fis-seduta tat-tnejn (2) ta' Ottubru tas-sena elfejn u erbatax (2014) kellha mhux biss tassigura li jkunu prezenti l-Avukati tal-appellanti izda in oltre' stante li dik is-seduta ma kintix skedata ghal provi kollha tal-imputati fis-sens li ma kien hemm l-ebda verbal precedenti fejn tnizzel li dak in-nhar kellhom jitressqu l-provi kollha, kellu wara li jigu msejha l-Avukati tad-difiza u jattendu, jigi dikjarat jekk Josef Grech kienx ser jaghzel li jixhed u jekk il-partijiet kelhomx provi xi jressqu. F'kaz umbaghad li d-difiza ma kelliex provi xi tressaq, il-Qorti setghet taghti dawk il-provvedimenti li kienet tikkunsidra xierqa fic-cirkostanzi. Kif gia inghad gialadarba l-appellant l-Avukat Omar Caruana prezenta rikors fejn talab lil Qorti sabiex tissospendi l-Prolazzjoni tas-sentenza sabiex jittellghu jixhdu numru ta' xhieda, il-

Qorti kellha qabel ma tichad tali rikors titlob lil Prosekuzzjoni tikkonferma jekk verament kienux ingunti xi xhieda ghal dik is-seduta tat-tnejn (2) ta' Ottubru tas-sena elfejn u erbatax (2014). Din il-Qorti ghalhekk filwaqt li tifhem il-volum ta' kawzi li Qorti tal-Magistrati ikollha f'seduta wahda, tqis izda li l-principju ta' *audi alteram partem* ghandu jigi rispettat in toto u bhal kif il-Prosekuzzjoni inghatat l-opportunita' li tressaq ix-xhieda taghha, l-istess kellhom id-dritt li jaghmlu l-imputati. Din il-Qorti ma hija bl-ebda mod tiddikjara li kien hemm xi vjolazzjoni tad-dritt ghal smiegh xieraq stante li din teccedi l-kompetenza ta' din il-Qorti.

Quddiem din il-Qorti tal-Appell Kriminali kif preseduta fis-seduta tal-hdax (11) ta' Gunju tas-sena elfejn u ghoxrin (2020) gie vverbalizzat is-segwenti dwar din il-kwistjoni u cioe':

'Dr. Leslie Cuschieri ghall-appellant jirrileva illi fir-rigward tal-ewwel aggravju tieghu dwar ix-xhieda tieghu li ma nstemghux fil-prim istanza, kienu intizi biex jirriaffermaw il-prova li ic-cekkijiet li fuqhom inbniet din il-kawza kienu cekkijiet li nhargu biss biex jirrimpjazzaw cekkijiet precedenti mahruga minn Marion Williams fiz-zmien precedenti li fih ammonti kienu dovuti lill-partiiet civili f'din il-kawza. Gialadarba il-prosekuzzjoni stess qed taccetta illi c-cekkijiet pprezentati f'din il-kawza kienu hekk mahruga biex irrimpjazzaw cekkijiet li nhargu precedentement allura llum il-gurnata mhux qed jinsisti fuq ix-xhieda taghhom.'

Ghalhekk stante li illum il-gurnata l-appellant mhuwiex jinsisti ghax-xhieda li xtaq itella jixhdu quddiem l-Ewwel Qorti, din il-Qorti qieghda tastjeni milli tiehu konjizzjoni ulterjuri ta' dan l-aggravju rigwardanti din il-kwistjoni kkunsidrata. L-appellant jissottometti ukoll li punti legali imqajma fin-nota tieghu ma gewx indirizzati bl-ebda mod. Jissometti li dan kollu jrendi s-sentenza ingusta u annullabli. Din il-Qorti fl-ewwel lok tqis li s-sentenza appellata ma hijiex nulla anke jekk l-Ewwel Qorti naqset milli tindirizza sottomissjonijiet maghmula fin-nota ta' sottomissjoni u fit-tieni lok sejra filwaqt li tqis jekk il-Qorti setghetx legalment u ragonevolment issib htija tal-imputazzjoni migjuba kontra tieghu, tikkunsidra l-atti kollha u cioe' anke n-noti ta' sottomissjonijiet imressqa.

Ikkunsidrat;

Din il-Qorti sejra tibda billi tqis l-unika imputazzjoni migjuba fil-konfront ta' Omar Caruana. Din l-imputazzjoni taqra:

'*talli F' dawn il-Gzejjer, f'Settembru 2010 u fil-jiem u x-xhur ta' qabel f' isimhom u bhala rapprezentanti tas-Socjeta' Filarmonika Lourdes (Paola), b' diversi atti maghmulin fi zminijiet differenti u li jiksru l-istess disposizzjoni tal-ligi u li gew maghmula b'risoluzzjoni wahda, b'mezzi kontra l-ligi jew billi ghamlu uzu ta' ismijiet foloz, jew ta' kwalifici foloz, jew billi nqdew b'qerq iehor, ingann jew billi wrew haga b'ohra sabiex igieghlu jitwemmen l-ezistenza ta' intrapizi foloz, jew ta' hila, setgha fuq haddiehor, jew ta' krediti immaginarji, jew sabiex iqanqlu tama jew biza' dwar xi grajja kimerika, ghamlu qliegh li jeccedi €232.94 izda mhux iktar minn €2,329.37 ghad-dannu ta' Saviour Spiteri minn Haz-Zabbar, Alberto Serra mill-Gzira u George Cassar minn San Pawl il-Bahar;*

Dak iz-zmien Spettur Angelo Gafa' fis-seduta datata s-sebgha u ghoxrin (27) ta' Ottubru tas-sena elfejn u hdax (2011) kien spjega li f'dan il-kaz ma kienx l-uficjal investigattiv izda kien gie investigat mill-Ex Spettur tal-Pulizija Ivan Cilia, li wara r-rizenja tieghu kien gie assenjat biex jassumi l-Prosekuzzjoni tal-Kaz. Huwa esebixxa numru ta' dokumenti li s-Sur Cilia kien gabar fil-kors tal-investigazzjoni.
Ivan Cilia xehed fis-seduta tal-hmistax (15) ta' Marzu tas-sena elfejn u tnax (2012) fejn spjega li meta kien Spettur l-*economic crimes* kien ircieva rapport minn ghand certu Saviour Spiteri fejn kien irrapurtalu li kellu agreement ma' Josef Grech li fil-kapacita' tieghu bhala segretarju tas-socjeta' tal-banda tas-socjeta' Filarmonica ta' Lourdes ta' Rahal Gdid kien inghata numru ta' cekkijiet li dawn ma gewx onorati mill-Bank. Il-kwerelant spjega li kien hemm ftehim bil-miktub bejn iz-zewg nahat biex hu joffri s-servizz tieghu lil din is-socjeta' tal-banda u kellu jithallas qabel ma jinghata s-servizz. Kien inghata post-dated cheques imbaghad meta mar biex isarraf dawn ic-cekkijiet ma kienux gew onorati. Il-kwerelant kien qallu li rcieva cekk numru 65 bid-data tat-28 ta' Mejju 2010 ghall-ammont ta' 350 ewro, cekk numru 64

bid-data l-10 ta' Mejju 2010 ghall-ammont ta' 250, cekk numru 63 bid-data l-10 ta' April 2010 ghall-ammont ta' 350 u cekk numru 66 bid-data 20 ta' Gunju 2010 ghall-ammont ta' 250 ewro. Il-kwerelant spjegalu li dawn ic-cekkijiet inghatawlu kollha f'gurnata wahda partikolari ghalkemm id-data ma jiftakariex ezatt jahseb li kienet ftit qabel l-10 ta' April 2010. Ic-cekkijiet li semma kienu gew mibdula ma' cekkijiet ohra li wkoll kienu post-dated u wkoll kienu ma gewx imsarfa. Ic-cekkijiet l-ohra kienu mahrugin minn certu Marion Williams fejn kien spjegalu li Josef Grech fil-bidu ta' April 2010 kien qallu biex ma jmurx issarraf ic-cekkijiet ghal issa pero dawn ic-cekkijiet imbaghad is-serviz hu lehaq ta s-servizz lill-banda. Is-servizz tieghu kien jinkludi li kellu jorganizza numru ta' muzicisti biex dawn idoqqu mas-socjeta' u skont l-agreement li kellu, kellu jithallas qabel ma jinghata s-servizz. Ic-cekkijiet baqghu ma thalsux, il-kuntratt bejniethom waqaf fis-27 ta' Gunju 2010.

Fl-istess zminijiet ircieva rapport iehor minghand Alberto Serra li prezenta erba' cekkijiet wiehed numru 98 bid-data tat-30 ta' Gunju 2010, l-iehor 96 bid-data 5 ta' Mejju 2010, cekk iehor numru 97 bid-data 25 ta' Mejju 2010 u cekk numru 95 bid-data 16 ta' April 2010. Jghid li c-cekkijiet kienu jammontaw ghal 500. Xehed li Alberto Serra spjega li kien ilu jaf lil Josef Grech u kien qed jaghmel business mieghu ghal xi 8 xhur. Kien jiproduci xi accessorji biex jitwahlu mal-uniformijiet tal-bandisti, ic-cekkijiet inghatghu lilu mal-ahhar konsenja li ta lil Josef Grech. Ic-cekkijiet kienu post dated u nghataw lilu f'April tas-sena 2010. Kien baghat ghal Josef Grech u hadlu stqarrija u tah is-solita twissija li kellu d-dritt ghall-Avukat u dritt li ma jwegibx ghal mistoqsijiet, kien iffirma dikjarazzjoni li ma kellux ghalfejn jikkonsulta ma' Avukat. Spjegalu li hu kien membru fis-socjeta' tal-banda mis-sena 1997 u f'dak iz-zmien kien segretarju ta' din l-istess banda u huwa ma kienx wiehed mill-firmatarji tac-cekkijiet izda l-firmatarju kien il-President Vince Farrugia u t-tezorier tas-socjeta' Dr Omar Caruana. Dwar ir-rapport li ghamel Saviour Spiteri, Grech spjega li veru kien hemm dan il-kuntratt iffirmat bejn iz-zewg nahat u li stipula li l-pagament lil Spiteri irid isir qabel ma jsir is-servizz. Spiteri kellu r-responsabilita li jigbor l-muzicisti imbaghad sar jaf li dawn il-muzicisti kienu qed jithalsu rati differenti u ghalhekk dehrlu wkoll li l-pagamenti ghal issa kellhom jitwaqfu. Kien

urieh l-kopji tac-cekkijiet li ma gewx onorati u kkonferma li c-cekkijiet kienu gew prezentati biex '*jiffarfu*' wara li l-kuntratt ta' bejn iz-zewg nahat gie kkancellat. Cekkijiet taghhom lil Spiteri f'okkazzjoni wahda ghax Spiteri baqa jippersisti li kellu jithallas qabel ma jinghata s-servizz. Tahomlu fi zmien f'Marzu tal-2010 wara li kkonsulta mat-terzorier tal-istess socjeta' Filarmonika.

Dwar ir-rapport ta' Alberto Serra, spjega li Grech kien qal li xtraw diversi accessorji minn ghandu izda kienu f'diskussjonijiet biex jaraw kif se jithallas. Kien ghamel xi investigazzjonijiet ohra mill-kont tal-BOV tal-istess banda li innutaw li fi Frar 2010 kienu gew depozitati 40 ewro u l-akbar ammont ta' fondi li kien hemm f'dan il-kont qatt ma kien jaqbez l-ammont ta' 800 ewro.[8] Il-kont inghalaq fid-19 ta' Gunju 2010 u ghalhekk kien jidher car li dawk ic-cekkijiet mahruga qatt ma kien hemm fondi bizzejjed biex dawn jissarfu. Kien kellem lil Marion Williams li kkonfermat li kellha relazzjoni ma' Josef Grech u f'xi okkazzjonijiet kien talabha ghajnuna finanzjarja u hargitlu numru ta' cekkijiet li sussegwentement gew ritornati lilha. Kellem lil Dr Omar Caruana u lil Vincent Farrugia, Omar Caruana kkonferma li huwa firmatarju u t-tezorier tas-socjeta' u kien iffirma c-cekkijiet wara li gie mitlub jaghmel hekk minn Josef Grech. Kien ilu tezorier ta' din l-ghaqda mis-sena 2007, qatt ma qaghad isaqsi ghalfejn qed isiru dawn il-pagamenti u sar jaf biss li c-cekkijiet ma kienux qed jissarfu ghax kien Grech stess li nfurmah li c-cekkijiet mhux jissarfu. Ic-cekkijiet kienu gew mahruga f'gurnata wahda partikolari u peress li kien qed jibza li setgha jaffacja passi fic-civil, iddeciedew li jaghlqu l-kont bankarju. Ammetta li gialadarba inghalaq il-kont, ic-cekkijiet ma setghux jssarfu. Ivan Cilia spjega ukoll x'qal Vincent Farrugia.

Ivan Cilia xehed ukoll li rcevew rapport minghand George Cassar u spjega li kien biegh numru ta' mobiles u laptop lil Josef Grech fejn ghall-ewwel inghata zewg cekkijiet u kien ftakar li dawn iz-zewg cekkijiet li nghata kellhom isem femminili fuqhom pero imbaghad Josef Grech talab biex jibdilhomlu dawn ic-cekkijiet u

[8] Din il-Qorti tqis li fl-istatement of account tal-kont bin-numru 40018827316 a fol 57 et sequitur l-ghola ammont li kien hemm fil-kont kien ta' 818.56 fit-22 ta' Marzu 2010. Fl-istess jum kien hemm ukoll withdrawal fejn umbaghad l-ammont niezel ghal 468.56.

nghata cekk numru 100 bid-data tal-14 ta' Lulju 2010 ghall-ammont ta' 700 u cheque iehor numru 87 datat l-14 ta' Awissu 2010 ghall-ammont ta' 665. Din il-Qorti tinnota li c-cekk bin-numru 87 jammonta ghal €675 mux €665 kif indikat minn Ivan Cilia. Dan huwa wiehed minn zewg cekkijiet li jinsabu fl-envelop a fol 108.

Ivan Cilia xehed li Cassar ma ftakarx id-data ezatt meta nghata c-cekkijiet izda jahseb li gara f'Lulju 2010. Kien iddepozita c-cekkijiet fid-data tal-gheluq taghhom meta kellhom jimmaturaw fl-14 ta' Lulju 2010. Ic-cekkijiet kienu tas-socjeta' Filamonika. Ivan Cilia fix-xhieda tieghu identifika numru ta' dokumenti esebiti. In kontro-ezami mistoqsi dwar ftehim mas-Sur Spiteri, qal li skont id-dokument tidher id-data tal-1 ta' Dicembru 2008 sat-30 ta' Novembru 2010. Ikkonferma li kienu cekkijiet li rriplacjaw cheques ohra li nhargu minn Williams. Il-ftehim sar hafna qabel izda c-cekkijeit inghatghu lilu ftit qabel ma pprovda s-servizz tieghu. Jidhirlu li s-servizz provdih, ghalhekk inghata c-cekkijiet u provda s-servizz imma c-cekkijiet ma ssarfux. Ic-cekkijiet kienu post-dated ghal wara li hu kellu jaghti s-servizz. Kien Josef Grech li nformah lil Omar Caruana li c-cekkijiet mhux jissarfu.

Alberto Serra xehed fis-seduta tas-sebgha u ghoxrin (27) ta' Ottubru tas-sena elfejn u hdax (2011) fejn spjega li fl-elfejn u disgha (2009) avvicinah Josef Grech u staqsieh biex jaghmillu xoghol ta' spalletti, ingravati, accessorji li hu x-xoghol tieghu. Jghid li tah ix-xoghol kien ihallsu ta' xi haga imbaghad fl-ahhar pagament kellhom problemi fejn tah hafna cekkijiet li ma ssarfux. Meta mar javvicinah biex jara kif jista' jirranga bil-kwiet qallu '*no problem aghtihomli lura u naghmillek kambjali bid-data b'kollox*'. It-total kien 3400 imma tah 80 ewro jghid '*8/3/11 u minn dak in- nhar ma smajt xejn izjed.*' Mistoqsi kemm tah wiegeb '*€80 F' March 2011 - 11 -08*'. Huwa esebixxa ittra li baghtu Dr Omar Caruana[9] u spjega lil-arrangement kien li fid-data tac-cekk imur jikkexja.

[9] Din l-ittra li tinsab a fol 80 u hija datata d-9 ta' Frar, 2011 intbaghtet minn Av. Omar Caruana u taqra:

'Niktiblek fuq inkarigu tas-Socjeta' Filarmonika Lourdes Paola A.D. 1977 sabiex ninfurmak illi l-ammont ta' € 3,400.00c li huwa dovut mis-Socjeta' patrocinata minni lil impriza imexxija minnek ser jithallas fi zmien sena minn 31 ta' Marzu, 2011 sa l-28 ta' Frar 2012.

Ma' din l-ittra ghandek issib set ta' tnax il-kambjali iffirmati u accettati u li ghandhom jithallsu fid-dati imsemmija.

Mistoqsi x'kien jigri meta jikkonsenja x-xoghol wiegeb '*kien jaghtini xi haga zghira pero mbaghad il- bilanc il- kbir u dan kien . . . u dak huwa xoghol bil- logo ta' banda jigifieri ma nistax naghmel mod iehor.*' Kien jaghtih cekkijiet, jghid '*kienu ffirmati darba ta' xi hadd u darba ta' xi haddiehor ma nafx il- firma minn fejn kien igibha.*' Spjega li '*kien jaghtini xi haga imma qatt l-ammont kollu.*' Ic-cekkijiet kien jaghtihomlu post dated. Lil Josef Grech biss jaf. Meta jaghmel l-ordni normalment jaghtih c-cekkijiet post-dated. Ikkonferma li kieku ma tahx ic-cekkijiet ma kienx se jaccetta x-xoghol minn ghandu. Mistoqsi fejn huma l-original taghhom wiegeb li '*ic-cekkijiet qieghdin ghandu ghax taghjthomlu lura habba l-kambjala hux.*' Mistoqsi jekk qatt qallu li kellu xi problemi dwar il-kont li ma jissarrafx wiegeb li dejjem wara kien jghidlu. Jghid li wara li kien hemm il-problemi, issostiwixxa bil-kambjali. Mistoqsi dwar il-kambjali, qal li tah 80 ewro. Ikkonferma li l-anqas tal-kambjali l-ohra ma ha flus taghhom. Spjega li l-kopja tac-cekkijiet AS 2 huma sostituzzjoni tal-ohrajn imma mhux plus. Ikkonferma li kull darba li jigi b'dawn ic-cekkijiet jaghmel l-ordni. Mill-kambjali tah 80 ewro cash u l-ammont huwa '*3, 4 roughly*'. Spjega li kien avvicinah Josef Grech ghall-isem tas-socjeta' ghandu jifhem il-logo li ghamel kien tas-socjeta' mhux personali tieghu. Dejjem kien jaghtih xi haga u l-bilanc dejjem jakkumula. Li kieku ma kienx jaghtih ic-cekk ma kienx se jaghmel ix-xoghol il-gdid. Dok AS2 hija invoice tal-kumpanija tieghu u dawk huma l-ammonti pendenti.Apparti din l-invoice hemm ohra, din giet immarkata bhala Dok AS3.

Alberto Serra rega xehed fis-sitta u ghoxrin (26) ta' April tas-sena elfejn u tnax (2012), din id-darba in kontro-ezami. Ikkonferma li l-konsenji kienu bejn is-snin 2008 u 2009. Spjega b'referenza ghal Josef li '*kien jaghmilli l- ordni nikkonsenja, mbaghad immur jaghtini xi parti minnu*'. Gieli tah xi haga dak il-hin bi ftehim bejniethom. Hu kien jaghmel il-konsenja normalment. Kien ihallas parti minnhom li ma hallas xejn u halsu wara, jaghtih xi cekk, xi kultant jghaddi u l-ohrajn le. Kien ftiehem ma' Josef li jaghmlu l-arrangament, ghamlu lista ghal kull xahar umbaghad waqaf. Lehaq hallas xi haga minnhom, kien tah xi tmenin ewro cash. It-tmenin ewro kien tahomlu wara

---

Direttament ninfurmak ukoll illi s-Socjeta' lesta li thallas fuq l-ammont dovut imghax bir-rata ta' 8% kemm -il darba tixtieq hlas ta' imghax fuq l-ammont dovut.'

mhux dak in-nhar tal-ftehim. Il-pagament ta' Marzu kien l-ahhar pagament in segwitu tal-ftehim. Lil Vincent Farrugia sar jafu minn hawn, lil Caruana kelmu izda baqa bla rizultant u Josef kultant kellmu u anke l-Qorti qallu li issa jirrangaw. Meta kien jaghtih ix-xoghol, kien ikun jistenna pagament tax-xoghol dak in-nhar. Kien jircievi parti mill-pagament, parti cash. Il-bicca l-kbira cheques. Kien imur isibu fil-club ghad-delivery u kien jaghtih cekk post-dated. Jghid li dejjem tah xi haga 5%, 10% li kellu fil-but izda l-maggoranza kien imur ghalihom wara.

Romuald Attard xehed fis-seduta tal-erbgha u ghoxrin (24) ta' Novembru tas-sena elfejn u hdax (2011) fejn b'referenza ghal Dok. AG7 ikkonferma li l-ittra tieghu dwar il-kont bin-numru 400 188 273 16 li infetah fit-tlettax (13) ta' Frar tas-sena elfejn u ghaxra (2010) u nghalaq fid-dsatax (19) ta' Gunju tas-sena elfejn u ghaxra (2010) f'isem is-socjeta' Filarmonika Lourdes. Ikkonferma li dam miftuh minn Frar sa Gunju tal-istess sena. Jghid li minn verifika mal-branch personal tal-fergha ta' Rahal Gdid qal li '*kienu qed johorgu xi cekks illi ma kienx hemm fondi u ghaldaqstant il-bank ghamel arrangament ma Dr. Omar Caruana sabiex jithallas il-flus li skont informazzjoni li ghandu thallsu minn butu biex ikun jista' jinghalaq il-kont.*' Spjega li '*Kienu qed johorgu c-cekks li ma kienx hemm fondi available.*' Mistoqsi minn kienu l-firmatarji tal-kont qal li '*Skont il-mandate form illi ghandi kopja taghha hawn hekk, iffirmata minn Vincent Farrugia, Profs Josef Grech u Dr. Omar Caruana jghidu illi l-kont ghandu jigi mmanigjat biss mit-tezorier illi f'dan il-kaz huwa Dr. Omar Caruana.*' In-numru tal-karta tal-identita' ta' Dr Omar Caruana huwa 440178M. Il-mandat form giet esebita bhala Dok RA1.

Dr Mark Sammut ghan-nom tal-APS Bank Ltd xehed fl-erbgha u ghoxrin (24) ta' Novembru tas-sena elfejn u hdax (2011) fejn spjega li l-bank kien intalab statement of account numru 200 006 358 91 mis-sena elfejn u disgha (2009) u elfejn u ghaxra (2010). Il-kont kien inghalaq fid-disgha u ghoxrin (29) ta' Awissu tas-sena elfejn u disgha (2009) u kien infetah fil-wiehed u tletin (31) ta' Dicembru tas-sena elfejn u sebgha (2007). Mill-file jirrizulta li l-branch in kwistjoni kien informa lil account holder li l-kont ma kienx qieghed jigi kondott b'mod appropju u ghax kien hemm hafna, kellu jirritorna hafna cheques bhala *dishonoured* minhabba li kien hemm *lack of*

funds. Ma kienx hemm bizzejjed fondi. Dwar fejn fil-kont hemm imnizzel li fit-tnax (12) ta' Awissu tas-sena elfejn u disgha (2009) hemm withdrawal ta' two thousand seven hundred (2,700) pero' jidher depozitu tal-istess ammont l-ghada u anke fil-hdax (11) ta' Awissu hemm cekk ta' wiehed u erbghin (41) u l-ghada l-istess *referred to drawer* spjega li dak ifisser li l-ewwel ikun inhareg ic-cekk u mbaghad meta jkunu ccekkjaw jekk ma jkunx hemm bizzejjed fondi, ma jkunx hemm u t-transazzjoni tigi riversjata, allura jkun credit. Il-kont kien imhaddem minn zewg (2) persuni li kienu Omar Caruana bin-numru tal-karta tal-identita' 440178M u Josef Grech bin-numru tal-karta tal-identita' 267081M. It-tnejn '*both to sign*'.

Dr George Anton Buttigieg xehed fis-seduta tas-sebgha u ghoxrin (27) ta' Ottubru tas-sena elfejn u hdax (2011) fejn spjega li kien avvicinah Saviour Spiteri li kien ikkonsulta l-banda. Skont il-ftehim ried jithallas ghal certu servizzi li l-banda kienet taghmel u kien jaqla' l-bandisti nsomma x-xoghol tieghu u nfurmah li dan kien inghata xi cekkijiet li ma kienux issarfu.

Saviour Spiteri xehed fis-seduta tal-erbgha u ghoxrin (24) ta' Novembru tas-sena elfejn u hdax (2011) fejn spjega li dak iz-zmien kien jaqla l-bandisti mas-socjeta' filarmonika Lourdes u kellu xi pagamenti b'lura u ghandu c-cekkijiet taghhom. Jigifieri kienu jaqilghu l-bandisti biex jghaqdu l-banda. Mistoqsi dwar is-socjeta filarmonika Lourdes min kien jitolbu jaqla l-bandisti ghaliha wiegeb '*Josef Grech. Josef - insomma l-kumitat. Josef, Omar, il-President. Konna niftiehmu, kienu jibaghtu ghalija.*' Huwa indika l-imputati. Spjega li '*Kelli ftehim jiena kemm jista' jkun jiena l-paga tieghi, mhux bhala paga, l-onorarja bl-ispejjez naghmel fix-xahar plus hlasijiet tal-bandisti. Li gara, kien jaghtini c-cekkijiet biex dana u dawn ic-cekkijiet kienu bbansjaw. U meta kont nghidilhom biex ihallsuni, l-kazin ma kienx f'pozizzjoni li jhallasni u kont gejt naghmel rapport lilkom biex jigru dawn l-affarijiet. Biex nipprova nithallas.*' Huwa kien kellem lil pulizija. Mistoqsi jekk ghal kull invoice kien jinghata cekk wiegeb '*Le. Jiena kien ikollna l-ftehim, skont il-ftehim li kellna ffirmat kemm ghandi niehu u kien ihallasni skont il-ftehim. Issa dan kien jaghtini cekk, jghaddi z-zmien u kien jaghtini c-cekkijiet. X'hin kont immur insarrafhom, dan kien jaghmilli closed account. Closed account hawn miktub*

fuqhom'. Ic-cekkijiet gieli kien jaghtihomlu qabel is-servizz u qabel ix-xahar u daqqa kien jghidlu li ma kelliex is-socjeta' u kien jaghtihomlu wara. Jghid li kellu kuntratt li ried jonora. Ix-xoghol ma tistax taqbad u tghid ma rridx naghmlu, jghid li trid taghmlu. Ma jiftakarx id-dati ta' meta nghataw ic-cekkijiet. Jghid li ghandu erba' cekkijiet. Ikkonferma li d-data fuq ic-cekk ma tirriflettix id-data ta' meta jkun inghata c-cekk. Kien jaghtihomlu b'dati differenti u jaghtihomlu kollha f'daqqa b'dati differenti sakemm ikollhom il-flus huma biex isarrafhom ftit ftit. Ic-cekkijiet kienu jkunu ghandu anke waqt li joffri s-servizz tieghu pero' jista' jkun li ma kienx jissarraf dak inhar. Meta mar issarrafhom sab li l-kont maghluq. Jghid li kien kellem il pulizija u kien icempel id-depot biex jara fhiex waslu, qatt ma nghata risposta minn naha tal-puliizja, kienu jghidu li ghadu fil-process. Darba ircieva telefonata minn ghand Josef Grech biex il-banda terga taghmel xi haga zghira fil-Milied u qabad jidhak, qallu '*taghmel xi haga zghira fil-Milied, ghidtlu: meta jien ghandi dawn l-affarijiet pendenti? U insomma konna ltqajna, kienu skwerjaw hafna minnhom dawn. Fil-fatt ahna fil-Milied konna daqqejna xi haga zghira, kont ccettajt jien ghax kull ma kienu banda, banda zghira ta' tnax (12)-il persuna konna daqqejna gol-knisja ta' Hal Far hemm lejliet il-Milied. Pero' minn dak iz-zmien 'l hawn, minn Jannar 'l hawn, fadal hafna affarijiet zghar. Fadalli wkoll, ma ghandi xejn f'idejja, ma ghandix cekkijiet f'idejja, ghandi minn Jannar 'l hawn x'niehu minn ghand is-soccjeta.*' Mistoqsi dwar ta' Settembru tas-sena elfejn u ghaxra (2010) u l-jiem ta' qabel u x-xhur ta' qabel qal li kwazi kollox mhallas. Kellu jiehu 1,200 ewro, jghid li kien fadallu jiehu xi 400 ewro pero' kien qallu li la jiltaqghu jaghtuhomlu. Qatt ma ltaqa maghhom u meta prova jcemplilhom ma qabadhomx u qatt ma cemplulu. Kienu l-istess persuni Josef u Omar li kienu jitolbuh il-banda.

Saviour Spiteri xehed in kontro-ezami fil-wiehed u tletin (31) ta' Mejju tas-sena elfejn u tnax (2012) fejn ikkonferma li kien ghamel kuntratt bil-miktub mas-Socjeta Filarmonika Lourdes. Skont il-kuntratt a fol 26 LM600 ekwivalenti ghal 1,397 ewro jghid li kellu jircievieh kull tlett xhur jew erbgha. Jghid li dak l-ammont kollu maqsum f'perjodi. Sitt mija Maltin ikopri sena. Jikkonferma li apparti dik, kellu jiehu hlasijiet ohra. Kienu jiftehmu l-ammont ta' bandisti u jaraw kemm ghandhom jigu l-prezz taghhom. Jinghataw il-flus minn qabel ma jsir is-servizz. Saret referenza ghal

klawsola numru disgha (9) u kkonferma li c-cekkijiet li ma ssarfux ma jirreferux ghal dak. Jghid li sa fejn setgha dejjem prova jissalvagwardja lilu u lil bandisti, is-socjeta' kwazi qatt ma mxiet ma' dak il-kuntratt, gieli sal-ahhar gurnata li ha jdoqqu, is-sebat'ijiem jintesew. Il-flus flok jigu flus, jigu cekkijiet. Fl-ahhar gurnata itik ic-cheque. Dwar cekkijiet esebiti jghid li kien hemm hlasijiet tal-bandisti maghhom. Jghid li gieli ghal bicca xoghol wahda, saru darbtejn ic-cekkijiet u tlett darbiet ghaliex tmur issarafhom u jghidlek biex tibdel u hu cekkijiet ohrajn. Jghid li '*is-soltu ic-cekkijiet, min kien jiffirmahom Josef Grech u dawk minghalija ma niftakarx ta'*, *minghalija m'humiex Josef Grech kien iffirmahom dawk ic-cekkijiet li ghandkom intom ghax dawk kienu gew mibdulin.*' Kienu mibdulin ma cekkijiet ohrajn tal-kazin. Minghalih l-ahhar cekkijiet mhux Josef Grech iffirmahom izda Omar. Gie muri Dok SS a fol 104 tal-process iffirmat minn Omar il-kaxxier kienu gew depozitati u qalulu li account closed. Spjega li '*F'xhur kienu jtuk cekkijiet. Tmur ha ssarafhom, icemplulek u jghidulek le issarahomx halli nbidluhomlok u ntuk cekkijiet ohrajn. Jigifieri jiena l-problema li ghandi issa, fuq dawn ghax tant kemm hi kompatta l-istorja li ma nixtieqx noqghod.*' Jghid li dawn ic-cekkijiet li suppost gew imsarrfin u ma gewx imsarfin. Ghamel xoghlu u ma gewx imsarrfin. Meta mar biex isarrafhom, l-account kien closed. Ikkonferma li l-isem Marion Williams idoqlu u gieli kellu cekkijiet hekk ukoll pero ma jistax jikkonferma jekk kienux minflokk dawn. Gieli hallsuh b'cekkijiet ta' Filarmonika Lourdes Paola, gieli b'cekkijiet b'isem iehor u gieli kontanti. Minghalih li dawn kienu l-ahhar cekkijiet li nhargu datati Mejju, April 2010. Spjega li qatt ma thallset is-socjeta bil-quddiem. Spjega li kien hu li talab biex jieqaf lis-socjeta' ghax dawn ic-cekkijiet bdew jibbansjaw imbaghad is-socjeta kitbet ittra hi lil bandisti, hi kisritu l-kuntratt. Spjega li l-process ta' kif tahdem banda ma tahdimiex xahar xahar jew gimgha gimgha izda sena. Kellu xoghol lest sakemm jaghlaqlu l-kuntratt. Jekk waqfuh bl-ittra f'Gunju kellu xoghol lest sa Awissu. Ma jaqbilx li fejn saru attivitajiet, il-bandisti kollha thallsu. Spjega li skont il-kuntratt kien responsabbli li jhallas in-nies, li ma tistax tmur fuq il-bandist tghidlu tani cekk ma jissarrafx. Mistoqsi dwar li kien qieghed izomm prezzijiet esagerati jghid li jghidu li jridu. Jghid li jithallsu kull tlett xhur l-ispejjez tieghu mhux tal-bandisti. Dwar il-kuntratt a fol 26 qal li ma jiffirmax hekk.

Saviour Spiteri rega xehed fis-sebgha u ghoxrin (27) ta' Settembru tas-sena elfejn u tnax (2012) fejn ikkonferma l-kuntratt li sar fl-ewwel (1) ta' Dicembru tas-sena elfejn u tmienja (2008). Ic-cheques ta' bandisti u kien hemm anke flus tieghu. Jghid li l-bandisti jigu biex idoqqu u mbaghad jigu biex isarfu c-cekkijiet u ma jissarfux. Ic-cekkijiet meta bbansjaw l-attivita saret u marru jsarfu c-cekkijiet u ma ssarufx. Jghid li skont il-kuntratt mhux suppost ikuntatjaw lil bandisti izda qabdu bil-firma ta' Omar Caruana u kkuntatjaw il-bandisti huma u lilu innotifikwh b'ittra fit-28 ta' Gunju. Jghid li ghamlu biex jifrankaw il-flus tieghu. Ma jiftakarx ta' xiex kienu l-flus. Tat-Trinita' kienet l-ahhar li organizza. Jghid li kien qed imur isarraf cekkijiet u ma jissarfux u ma riedx jibqa' jahdem iktar hu. Ma kienux cekkijiet ghal attivita' ohra li kien qed jiprepara ghal Awissu. Kienu jipprezentaw sett ta' cekkijiet, u jghidlek dak sarfu hemm, dan sarfu hawn, tmur issarfu u ma jissarrafx. Jghid li kisru l-kuntratt fil-15 ta' Gunju u lilu fit-28 ta' Giunju gharfuh. Mistoqsi dwar kif ic-cekkijiet huma datati l-10 ta' April 2010, 10 ta' Mejju 2010, 28 ta' Mejju 2010 u 20 ta' Gunju 2010 u kif l-ahhar attivita kienet tat-Trinita' tal-Marsa li tkun fl-ahhar ta' Mejju jew bidu ta' Gunju, ghal xiex jirreferu jghid li '*Attivita' li saret qabel dawk id-dati u maghhom hlasijiet tal-bandisti, kien ikun hemm anke l-pagamenti tieghi*'.

George Cassar xehed fis-seduta tal-erbgha u ghoxrin (24) ta' Novembru tas-sena elfejn u hdax (2011) fejn qal li r-rapport ghamlu xi tlett snin ilu jidhirlu ghal habta ta' Jannar jew Frar. Kien kellem lill-Ispettur Ivan Cilia u semmielu l-kaz tac-cekkijiet. Kellu zewg cekkijiet u mar isarrafhom u ma ssarfux. Ic-cekkijiet gew esebiti bhala Dok GC1. Kien tahomlu Josef Grech u tahomlu qabel biex jissarfu fid-data li hemm imsemmija, kien ta' naqra cans peress li forsi kellu xi diffikultajiet, '*issaportejtu*' u baqghu ma ssarfux. Qal forsi jpoggi xi flus il-bank u jkun jista' jiehodhom imma baqghu ma ssarfux. Josef Grech tah ic-cekkijiet ghax '*kont inbieghlu xi affarijiet, naghtih xi mobiles biex inbieghhom mill-hanut u ghall-ewwel mexa ta' ragel mieghu u mbaghad f'hin minnhom irrokka.*' Xoghlu kien li kellu affarijiet zghar u kien ibieghhom jigifieri kien siefer u gab xi ghamara. Kellu dawn il-mobiles u kien ibieghhom. Kien ibieghhom lil Josef Grech. Huwa gharaf lill-imputat Josef Grech. Ic-cekkijiet inghataw hafna qabel id-data, kien diga tahulu x-xoghol hu imbaghad ha c-cekkijiet.

George Cassar xehed in kontro-ezami fil-wiehed u ghoxrin (21) ta' Marzu tas-sena elfejn u tlettax (2013) u kkonferma li c-cekkijiet inghataw qabel id-dati indikati fuqhom. L-oggetti li ta lil Josef Grech taghhom qabel tah ic-cheques u jidhirlu li Omar tah ic-cekkijiet. Kien baghtu fl-ufficju tal-Avukat. Ma jiftakarx jekk dawk ic-cheques tahomlu biex jirriplacjaw ohrajn. Kien mar ghand Josef Grech izda c-cekk hargu tan-nuccali u cioe' Omar Caruana. Ma stenniex li se jaghmilulu data daqshekk il-boghod. Ikkonferma c-cekkijiet mghoddija lilu. Jghid li kien mar lura jghid lil Josef ghalfejn tahomlu daqsekk il-boghod. Jghid li kien daru mal-hajt li kien qata qalbu mil-flus. Ma jiftakarx ghala lil Omar Caruana ma kienx semmieh fix-xhieda tieghu izda l-affarijiet kif qed jghid issa. Jghid li kellu x'jaqsam ma' Josef Grech u lill-iehor ma jafux jghid jew skirivan tieghu ma kkalkulahx bhala importanti.

Marion Williams xehdet fil-hmistax (15) ta' Marzu tas-sena elfejn u tnax (2012) fejn qalet li taf l-imputati u cioe' hi kellha relazzjoni ma' Josef Grech ta' 6 snin, lil Vince jafu bhala l-president tal-Kazin tas-Socjeta' Lourdes u lil Dr Omar Caruana kien l-Avukat u kien ikun il-kazin. Josef Grech kien is-segretarju tal-kazin. Tghid li kienet selfitu somma flus hi wkoll u baqghet minghajru. Kellha kont mal-APS, BOV u HSBC. Kellha cheque book fuq kull wiehed izda mbaghad bdiet tara l-problemi. Spjegat li '*kien jitlobni c- cekkijiet jien kelli relazzjoni mieghu kont nafdah b' ghajnejja maghluqin*' lil Josef, l-ohrajn ma kelliex daqshekk konnessjoni maghhom. Tghid li '*Kont naghtih ic- cekkijiet kont nafdah hu kien jghidli qed jirriplacejahomli bil- flus jew qed jitfa' l- flus il- bank u qatt ma dahlu ma bdew jigu lura c- cekkijiet.*' Spjegat li fi zmien minnhom kien in charge li jiehu hsieb il-bar tal-kazin u jaghtu kaz kellhom xi problemi huma bic-cekk tal-kazin u kienet taghtih cekkijiet minn taghha biex thallas ix-xoghol li jixtru. Lil Saviour Spiteri tafu ghax kien xi konsulent tal-banda u darba taf li kellhom xi problema bic-cekkijiet tal-kazin u kienet taghtu cekkijiet minn taghha imbaghad Josef kellu jirriplacejhomlu. Dejjem lil Josef tat. Cekkijiet gieli kienet timlihom hi u gieli tiffirmahulu u taghtihulu open. In kontro-ezami qalet li hasru r-relazzjoni sena u nofs ilu u cioe' fis-26 ta' Awissu 2010. Ma tafx kemm harget cekkijiet izda ma xi 20, ma tafx ezatt. Mistoqsija jekk ic-cekkijiet li kienu jigu lura

kienu li kienet taghti lil Josef jew cekkijiet li tkun harget hi biex thallas bihom qalet li normalment kienu jkunu huma imma gieli rceviet ghax tkun minghaliha li jkollha l-flus il-bank ghax jghidilha li ha jmur jitfa u taghtih il-cashlink ghax kienet tkun xoghol u tkun minghaliha li ghandha l-flus il-bank u kien jidhol cekk dak in-nhar u kienet tmur mill-ewwel tirriplacjah flus cash. Mhijiex tghid li kienet taghtih flus biex jitfahom fl-account u ma dahlux. Kienet tkun minghaliha li ghandha flus bizzejjed. Gieli taghtu c-cheque book u kien jikteb hu u gieli kien jaghmlilha lista u tiktibhom hi fil-mamma u kienet tmur taghmel ATM transaction u jimmarkalek xi ssaraf u le. Il-blank cheques kien jaghtiha rendikont wara. Kien hemm account li ghalqitu hi u kien hemm xi tnejn minghaliha APS u BOV inghalqu. Tghid li normalment ic-cekkijiet li kienu johorgu dejjem minhabba s-socjeta' jew habba fih. Taf li xi cheques inghataw lil Spiteri biex jithallas tax-xoghol li kien jaghmel ta' konsulent tal-kazin. Tghid li gieli kienet twaslu hi stess ghax ma kienx isuq u kien jitfaghlu c-cekkijiet fil-letter box kien jitfa envelope izda ma tafx xkien ikun fih l-envelope. Xi Gunju jew Lulju inghalaq il-kont. Indunat li cekkijiet qed jibbouncjaw mic-cekkijiet li kienet tircievi lura jew mit-transaction kien gie refer to drawer. Minghaliha li dejjem kien ikun hemm flus fil-kont. Kieku ma kinitx tohroghom. Josef kien issugerila li jkollha kont ma' BOV, HSBC u APS.

L-appellant Omar Caruana xehed fis-seduta tat-tnejn (2) ta' Mejju tas-sena elfejn u tlettax (2013) fejn spjega li s-socjeta filarmonika ila tezisti mill-elf, disa' mija sebgha u sebghin (1977). Il-konnessjoni tieghu ma' din is-socjeta' bdiet f'Dicembru tas-sena elfejn u sitta (2006) meta kien dahal fil-kariga ta' vici president, kien hajjru Josef Grech biex jidhol f'dan il-kazin, f'dan il-kumitat u accetta. F'Gunju tas-sena elfejn u sebgha (2007) kienet saret laqgha l-kazin ghax kien irrizenja Carmelo Meli mill-kumitat u peress li ma kien hemm hadd li joqghod kaxxier kienu pproponew li joqghod kaxxier huwa. Elezzjoni qatt ma saret ghax laqgha generali tas-socjeta' skont l-istatut, qatt ma saret. Josef Grech qallu biex jidhol fil-kariga ta' kaxxier. Kien hemm Vince Farrugia bhala president u Josef Grech bhala segretarju. Vici president kien William Stevens illum mejjet. Kien hemm hafna nies involuti. L-irwol tieghu bhala kaxxier kien li '*niffirma c-cekkijiet hu li jinhargu ghax bhala kaxxier ridt niffirma c-cekkijiet*

tas-socjeta'. Bilfors skont l-istatut ridt niffirmahom jiena. U nipprepara r-rendikont, ir-rendikont annwali, ta' kull sena.' Spjega li kienu jhallsu xi xoghol il-kazin, kien qed isir xi tarag u l-madum tal-ewwel sular. Jghid li nbniet xi kamra ohra, kien hemm programm lokali fl-elfejn u tienja (2008) f'Dicembru, inxtrat pittura, kien hemm hafna programmi tal-banda, servizzi u programmi, u materjal tal-banda. Fis-sena elfejn u ghaxra (2010) is-socjeta' filarmonika ma kelliex kontijiet mal-bank. Spjega '*u jien kont, gieli kont nohrog cekkijiet mil-client's account tieghi, mic-cheque book tieghi, ghal affarijiet li ghandhom x'jaqsmu mal-kazin. Imbaghad is-Sur Grech fi Frar tal-elfejn u ghaxra (2010) kien ipproponieli li jinfetah kont mal-BOV li huwa l-kont mertu ta' din il-kawza. u jiena minn naha tieghi accettajt biex ma noqghodx inkompli nohrog hafna cekkijiet mill-clients' account tieghi li ghandhom x'jaqsmu mal-kazin.'* Qabel l-elfejn u ghaxra (2010) kien hemm kontijiet ohra li nghalqu ma banek ohra. Bhala kazin fethu kont mal-bOV fl-elfejn u ghaxra (2010) biex ikunu jistghu isiru certu pagamenti li ghandhom x'jaqsmu mal-kazin. Xehed li kien hemm tlett cekkijiet li huma pagabbli lil wiehed Scerri, cekk pagabli lil Alberto Serra u erba' cekkijiet pagabbli lil Saviour Spiteri u hemm zewg cekkijiet pagabbli lil Cassar. Huwa gharaf dawn ic-cekkijiet u l-firma wkoll[10].

Spjega li '*Jien niftakar li dawn ic-cekkijiet hrigthom fl-ewwel gimgha ta' Marzu tas-sena elfejn u ghaxra (2010). Ghax is-Sur, Josef Grech, kien tani struzzjonijiet ta' x'cekkijiet ghandi nohrog u niftakar li kont hrigthom f'dik l-ewwel gimgha. Issa dak iz-zmien jiena, dan il-kont li kien ghadu kemm jinfetah fi Frar f'dak iz-zmien fondi f'dan il-kont kien hemm ghax kont immur niddepozita l-flus jiena. Kont niftakar kont immur niddepozita madwar tliet (3) darbiet f'gimgha. Kien kwazi niddepozita xi seba' mitt Ewro (€700) fil-gimgha. Bejn wiehed u iehor.'* Dawn kienu flus gejjin mill-attivita' tal-bar tal-kazin ghax dak iz-zmien kien f'idejn il-kumitat. Il-bar kien f'idejn Josef Grech. Jghid li c-cekkijiet ta' Spiteri kienu jirreferu ghal pagament li suppost kellu jiehu skont kuntratt li kellu maghna. Jghid li c-cekkijiet inhargu biex hu jiehu l-pagament li suppost kellu jiehu ta' kull tliet xhur, skont klawsola 13 tal-kuntratt u cioe' pagament ta' 349.70c kull tliet xhur. Ic-cekkijiet

[10] It-traskrizzjoni tirreferi ghal fol 141 u 142 izda jirrizulta li l-kopja tac-cekkijiet mahruga lil Alberto Scerri, Alberto Serra u George Cassar jinsabu a fol 41 u 42.

inhargu biex jiehu l-pagamenti li kellu jiehu f'dik is-sena partikolari biex huwa jaghmel servizz tal-kazin. Il-pagamenti inhargu biex jiehu l-pagamenti li kellu jiehu f'dik is-sena partikolari mhux biex jaghmel servizz partikolari tal-kazin. Dawn suppost hadhom fi Frar tas-sena elfejn u ghaxra (2010), f'Mejju tas-sena elfejn u ghaxra (2010), f'Awissu tas-sena elfejn u ghara (2010) u f'Novembru tas-sena elfejn u ghaxra (2010). Kien ikun il-kazin u kien jinsisti maghhom jaghmel hafna pressjoni biex ikollu cekkijiet f'idejh. Kien jaghmel hafna pressjoni fuq Josef Grech u fuqu. Ma jafx meta nghatawlu c-cekkijiet li jaf li harighom fl-ewwel gimgha ta Marzu u tahomlu Josef Grech ghax hu taghhom lil Josef Grech. Josef kien jitolbu johrog dawn ic-cekkijiet u harighom post dated. Jghid li '*meta ffirmajthom jiena ma kontx naf li mhux se jissarfu, fil-gurnata li kellhom jissarfu.*' ghax kien dejjem jiddepozita. Lejn l-ahhar gimgha ta' Marzu ma bedax jiddepozita ghax talbu l-flus biex jiddepozita u ma kienx tah flus Josef. Din is-sistema ta' depoziti l-banek kienet ila ghaddeja minn Frar meta nfetah il-kont.

Dwar Alberto Serra, Omar Caruana qal li fil-perjodu Marzu - Frar, April qatt ma rah il-kazin, ma kienx jaf min hu izda sar jaf b'Serra f'Awissu tas-sena elfejn u ghaxra (2010) meta darba gie jhabbat il-bieb tad-dar tieghu. Jghid li qatt ma rah lil kazin, qatt ma ghaddielhom invoices. L-invoice li rrefera ghaliha rrefera ghaliha bhala request for payment li qieghda x'imkien fil-process. Qatt ma rahom f'Awissu 2010. Cassar qatt ma ddealja mieghu hu. Kien hemm cekk wiehed f'Marzu, kien hemm cekkijiet li ssarfu, hafna cekkijiet li ssarfu. Dawn ma ssarfux, meta marru jsarfuhom il-kont kien inghalaq peress li ma kienux jiddepozitaw. Il-bank ma kienx hemm fondi l-bank u iddecieda li jaghlaq il-kont hu. Jghid li mhux tort tieghu, ma setghax jipprevediha. Ma kienx jaf li ha tinqala din il-probleama. Il-probema inghalqghet ghxa ma kienux qed jidhlu flus il-kont, ma kienx qed jigu depoizitati, kien hemm xi cheques li ma kienux qeghdin jissarfu. Bejn wiehed u iehor kien jiddepozita xi seba' mitt ewro fil-gimgha, daqqa seba' mitt ewro u daqqa inqas, jigifieri daqqa hames mija u daqqa seba' mitt ewro.

In kontro-ezami saret referenza ghal cekkijiet a fol 41 u 42 u kkonferma li l-firem tieghu. Hu biss iffirmahom. L-invoice qatt ma rahom ghax kien johroghom fuq struzzjonijiet ta' Josef Grech, kien jaghmillu karta x'johrog u ma johrogx. Kien izomm nota, jghidlu '*Affarijiet, flokkijiet tal-banda..*' Kien jikteb nota. Kien jitkeb fil-mamma tac-cekk. Jghid li harighom fl-ewwel gimgha ta' Marzu, kien jaf li kien hemm fondi ghax kien jiddepozita l-flus hu stess. Gie muri 57 sa 61 tal-process u jghid li dak iz-zmien kien jiddepozita u kien ifisser li kien hemm flus fil-kont. Tal-APS ma kienx firmatarju, ma jaf xejn. Fl-istatement jghid hemm x'juri li kien jiddepozita l-flus. Jghid li '*jiena meta hrigthom kont nemmen li fid-data li ha jissarrfu kien ha jkun hemm il-flus.*' Kien hemm flus fil-kont meta harighom, ma kienx vojt il-kont. Il-flus kienu gejjien mill-bar tal-kazin. Waqfu l-flus ghax talab lil Josef biex jiddepozita u ma riedx jaghtih. Qallu li kien qed jistenna xi sekwestru minn xi kredituri tas-socjeta'. Josef Grech zammhom ghan-nom tal-kazin. Qatt ma ghamel rapporti ta' approprjazzjoni indebita tas-socjeta' filarmonika kontra Josef Grech. Kien hemm riskju ta' mandat tas-sekwestru. Ikkonferma li hu kien l-unika firmararju tal-kont u kellu l-BOV securekey. Kien jara li hemm bilanc fil-kont u li anke Josef gieli rah il-kont, kien jitolbu biex jara wkoll.

L-imputat Omar Caruana rega xehed fis-seduta tal-hamsa (5) ta' Gunju tas-sena elfejn u erbatax (2014) fejn spejga li fuq Saviour Spiteri l-ahhar darba li xehed kien qal li c-cekkijiet li hargu ghal Saviour Spiteri kienu nhargu biex jiehu l-pagamenti ta' kull tlet xhur skont il-kuntratt. Ghas-servizzi dejjem kien jithallas b'cash, kien jithallas fi flus kontanti, qabel is-servizz. Kienu saru zewg servizzi fis-sbatax (17) ta' Jannar u f'Marzu fid-disgha u ghoxrin (29). Kien ircieva hames mitt ewro cash ghal dan is-servizz. Ghandu l-ircevuta mahruga bil-firma tas-Sur Spiteri li turi li ha s-somma ta' hames mitt ewro bhala hlas cash qabel is-servizz. L-originali qieghda ghand is-Sur Josef Grech. Kien tah 500 ewro cash, il-flus li nhargu mill-kumitat tal-festi esterni tal-post tal-Marsa li x'aktarx hadhom hu s-sur Spiteri bhala kunsillier tal-banda. Il-pagament kien jiehdu l-konsulent tal-banda u l-flus kienu jghaddu direttament lilu. Is-Sur Spiteri dejjem bil-quddiem kien jithallas. Gie esebit dokument immarkat bhala Dok. OC1, jghid li tterminaw il-kuntratt ghal ragunijiet

validi għax kien '*jiccargja*' prezzijiet esagerati mingħajr ma jikkonsulta mad-direttur tal-banda li kien is-Sur Josef Grech u ma kienx qed jagħti rcevuti fiskali li jevidenzjaw in-nefqa. It-tieni dokument gie esebit bħala Dok. OC2 li tgħid għalfejn itterminawlu l-kuntratt. Jgħid li kien hemm ħlas individwali ta' kull bandist over and above tlett mija u ħamsin ewro kull tlett xhur. Jgħid li kienu prezzijiet mhux ragonevoli. Tas-servizzi tħallas u tal-pagament ta kull tlett xhur, kull ma kellu l-ewwel zewg pagamenti ta' Frar u ta' Mejju izda nħargu meta dovuti mhux qabel. Imbagħad waqfulu l-kuntratt. Giet ipprezentata ittra immarkata bħala Dok. OC3.

Dwar l-ircevuta datata Mejju, sar jaf biha wara għax taħielu Grech wara li gew interrogati u tressqu l-Qorti. Ic-cekkijiet huma tal-kont tal-Għaqda tas-socjeta' filarmonika. Ikkonferma li hu kien il-firmatarju tal-kont u kien fil-pussess tal-key biex jara t-transazzjonijiet u li dejjem kien jurih. Kienet f'idejh.

Din il-Qorti sejra tagħmel referenza għall-istqarrija rilaxxata minn Dr Omar Caruana fl-istqarrija rilaxxata fit-tnax (12) ta' Novembru tas-sena elfejn u għaxra (2010). Għalkemm din giet rilaxxata fiz-zmien meta l-ligi ma kinitx tiprovdi għad-dritt li suspettat jew akkuzat ikollu Avukat prezenti matul it-teħid tal-istqarrija, l-imputat Dr Omar Caruana ma kkontestax l-ammissibilita' ta' din l-istqarrija għalhekk din il-Qorti qiegħda tqisha bħala prova ammissibli. Dr Omar Caruana fl-istqarrija tiegħu spjega li huwa l-kaxxier tas-Socjeta' Filamornika Lourdes ta' Raħal Gdid mis-sena 2007 u firmatarju tac-cekkijiet li toħrog din is-socjeta. Il-president huwa Vincent Farrugia u s-segretarju huwa Josef Grech. Dwar cekkijiet bin-numri 54, 65, 63 u 66 qal li '*Dawn inħargu lil Saviour Spiteri biex jitħallas tal-pagamenti dovuti lilu ta' sena sħiħa skond il-kuntratt li għandna miegħu. Dawn inħargu wara li għamilna pressjoni fuqna biex ikollu c-cekkijiet minn qabel inkella l-banda tas-socjeta ma ddoqqx. Dan Saviour Spiteri kellu kuntratt magħna li jigbor il-bandisti għas-servizzi tal-banda. Hu rid ic-cekkijiet f'idu minn qabel inkella kien iħassar kollox, is-servizzi tiegħu ma jsirux.*' Ic-cekkijiet inħargu f'gurnata waħda u post dated bid-dati ta' meta kellhom jissarfu. Kienu qed jistennew li se joħrog sekwestru kontra s-socjeta' u allura l-flus li kellhom fil-kontijiet kienu se jigu sekwestrati għalhekk gie deciz minn naħa tas-socjeta biex jingħalaq il-kont u

ghalhekk ic-cekkijiet ma setghax jigu msarfa. Is-sekwestru kien se johrog minghand diversi kredituri ohra. Mistoqsi jekk Saviour Spiteri gie mhallas tas-servizzi tieghu, wiegeb li qeghdin jistennew minn naha tieghu jghidilhom ezatt l-ammont lilu dovut u meta jsir hekk jhallsu ghaliex huma qed jghidu wkoll li hemm xi ammonti ta' flus dovuti minnu lis-socjeta u qed jistennew li jilhqu ftehim fuq l-ammont attwali. Ikkonferma li l-firem fuq ic-cekkijiet hija tieghu pero' kien jimla c-cekkijiet, jghaddihom lis-segretarju li minn naha tieghu kien jghaddihom lil Spiteri.

Dwar cekkijiet numri 95, 97, 96 u 98 lil Alberto Serro spjega li '*Dawn inhargu biex jithallsu, spalleti, faxex tal-brieret u affarijiet ohra tal-banda li nxtraw qabel ma nhargu c-cekkijiet minghand Alberto Serra. Kienu ukoll post dated kif konna fttehmna mieghu. Dawn ma ssarfux ghall-istess raguni li semma qabel. Ma dan ukoll qeghdin f'trattativi halli jigi mhallas.*' Lesti li jtuh xi flus u jaghmlu agreement. Dawn ic-cekkijiet huma iffirmati minnu izda Josef is-segretarju iddealja mieghu. Jghid li c-cekkijiet hadhom wara li saru t-transazzjonijiet tax-xiri u mhux qabel u kontemporanjament. Jghid li se jhallsuhom mid-dhul tal-kazin, l-ewwel ta' Serra ghax mal-iehor l-ewwel irid isir qbil dwar l-ammont.

Josef Grech irrilaxxa stqarrija fit-tnax (12) ta' Ottubru tas-sena elfejn u ghaxra (2010). Ghalkemm din giet rilaxxata fiz-zmien meta l-ligi ma kinitx tiprovdi ghad-dritt li suspettat jew akkuzat ikollu Avukat prezenti matul it-tehid tal-istqarrija, l-imputat Josef Grech ma kkontestax l-ammissibilita' ta' din l-istqarrija ghalhekk din il-Qorti qieghda tqisha bhala prova ammissibli. Huwa stqar li li jahdem bhala kummercjant u gurnalist u huwa segretarju tas-socjeta filarmonika Lourdes Paola u ilu membru minn 1997. Huwa mhuwiex firmatarju tac-cekkijiet, dan huwa l-Avukat Omar Caruana li awtorizza li jiffirma cekkijiet mahruga mis-socjeta flimkien mal-President Vince Farrugia. Dwar Saviour Spiteri qal li huwa impjegat tas-socjeta fejn jaghmel xoghol ta' konsulent tal-banda li mieghu ghamlu kuntratt kif iridu jimxu ma xulxin. Fil-kuntratt hemm stipulat kif jithallsu ll-pagamenti u dan huwa li jrid jithallas qabel kull servizz li jaghti. Kif ukoll jipprezenti il-lista tal-bandisti li jkunu approvati mid-direttur muzikali li f'dan il-kaz '*huwa jiena wkoll.*' Saviour Spiteri jaghtihom lista ta'

bandisti izda mbaghad jigu nies differenti. Kien qieghed isib ukoll li dawn il-bandisti li gew maghna kienu thallsu inqas milli kienu halsu bhala socjeta. Saviour Spiteri qatt ma taghhom ircevuta fiskali kif dejjem talbu. Ghalhekk xtaqu jhallsu direttament lil bandisti Saviour Spiteri rrifjuta u talab il-hlas isir tramite lilu. L-agir ta' Spiteri kien qieghed igib telf kbir lis-socjeta.

Mistoqsi dwar erba' cekkijiet wiehed datat it-28 ta' Mejju 2010 ghal 350 ewro, iehor datat l-10 ta' Mejju 2010 ghal 250 ewro, iehor datat l-10 ta' April 2010 ghal 350 ewro u iehor datat l-20 ta' Gunju 2010 ghal 250 ewro, qal li mela prezenta c-cekkijiet li l-bank wara li kien gie tterinat l-impjieg, ic-cekkijiet kienu post dated. Gew moghtija lilu f'okkazzjoni wahda u kien insista li jinghata dawn ic-cekkijiet qabel ma jwettaq is-servizz tieghu lejn is-socjeta. Ic-cekkijiet inghatawlu f'Marzu 2010 u kellhom jimmaturaw fid-dati indikati kif hemm miktub fuqhom. Il-kont inghalaq wara tahditiet li saru bejn it-tlett ufficjali il-president, Segretarju u kaxxier fejn il-kaxxier mar ghand is-Sur Falzon li huwa bank manager ta' BOV Rahal Gdid u inghalaq il-kont fuq decizjoni ta dawn it-tlett ufficjali. Waslu ghal din id-decizjoni ghax kien se jsir mandat kontra s-socjeta u biex is-socjeta tibqa' attiva u ma tiehux daqqa hassu li kellhom jghalqu l-kont. Spiteri thallas cash ta' xi uhud minn dawn l-ammonti, sar kuntatt mieghu biex jaqblu fuq l-ammont pendenti biex jigi mhalllas. Ghandu jaghti xi ammonti lis-socjeta' u huma jikkalkulaw x'ghandhom jtuh u isibu kompromess. Mistoqsi dwar li Saviour Spiteri qal lil Pulizija li kien jghidlu biex ma jmurx isarraf ic-cekkijiet fid-dati indikati, jghid li ma qallux hekk izda hu kien jippreferi jigi u jiehu cash. Suppost kien jaghtih cheques lura izda kien qal li kien qattahom. Jghid li fadal ammont xi jtuh vera pero ma jafx kemm.

Ikkonferma li qabel Spiteri kien inghata cekkijiet ta' Marion Williams izda dawn kienu antiki u li Williams ma setghetx tohrog cekkijiet ghan-nom tas-socjeta. Iddeciedew li ic-cekkijiet jinbidlu u Spiteri accetta. Williams ma kinitx parti mis-socjeta izda riedet tghin lis-socjeta peress li Spiteri beda jinsisti li jkollu xi haga f'idu u tawh cekkijiet ta' Williams. Ic-cekkijiet ta' Williams setghu jigu msarfa, riedet tghin b'rispett tieghu. Kien hemm cekkijiet ohra li harighom l-Avukat Caruana anke ghal persuni ohra. Il-pagamenti lil bandisti kienu jsiru cash tramite Saviour Spiteri, il-

bandisti kollha mhallsin u baqa biss pendenti is-servizz ta' Spiteri u dan ghar-raguni li diga semma kif ukoll li kien hemm bandisti li thalsu inqas milli qalilhom Spiteri.

Dwar Alberto Serra li qal li ghandu erba' cekkijiet ta' 500 ewro il-wiehed li ma ssarfux mill-bank, qal li xtraw materjal ta' uniformijiet ta' bandisti u ghandhom jtuh dan l-ammont, tawh xi pagamenti zghar izda ghandhom jiltaqghu jiftehmu mieghu kif jithallas il-kumplament. F'dan l-ahhar xahar ma ghamlu l-ebda kuntatt mieghu u jahseb li ghalhekk irrikorra ghand il-Pulizija. Mistoqsi '*Alberto Serra qed jghid li hafna mil-materjal li biegh kien f' April, inghata erbgha cekkijiet f'April stess li kienu post dated izda mbaghad sab li l-kont kien maghluq, inti xi tghid?*' wiegeb '*Dan li qed jghid huwa minnu, ahna wahda mill-laqghat linaghmlu bejnietna iddecidejna li hadd mill-kumitat ma johrog flus minn butu halli jkunu nafu jekk is-socjeta' tkunx tista' tfendi wehedha. Ghal dan il-ghan jiena ghamilt kawza kuntratt notarili fejn jien ghandi niehu xi ammonti mis-socjeta' kif ghandhom jiehdu ufficjali ohra.*'

<u>Din il-Qorti tfakkar li dak mistqar minn ko-imputat kemm fl-istqarrija rilaxxata u anke fix-xhieda tieghu quddiem il-Qorti ma jiswiex fil-konfront ta' ko-imputat iehor.</u>

Quddiem din il-Qorti tal-Appell Kriminali regghu xehdu l-vittmi sabiex jigi stabbilit jekk thallsux dak dovut lilhom. Giet ipprezentata nota minn Alberto Serra fid-disgha u ghoxrin (29) ta' Awissu tas-sena elfejn u dsatax (2019) fejn gie ddikjarat li ma rcieva l-ebda hlas minn ghand Josef Grech. Fis-seduta tas-sitta u ghoxrin (26) ta' Settembru tas-sena elfejn u dsatax (2019) l-akkuzat Grech prezenta kopja ta' bank transfer li sar minnu fl-ammont ta' seba' mitt ewro fil-konfront ta' Alberto Serra. Alberto Serra fis-seduta tal-hmistax (15) ta' Ottubru tas-sena elfejn u dsatax (2019) xehed li ghamel kompromess mas-Sur Grech u jista' jirtira. Spjega li r-relazzjoni mas-Sur Grech kien li bieghlu xi xoghol, uniformijiet, ingravati u hekk meta kien surmast ta' Lourdes Band Club. L-ammont kien 2920.50 izda gew f'kompromess, accetta xi haga u jikkancellaw kollox. Illum ma ghandux pretenzjoni kontra tieghu. Jghid li lil

Grech biss kien jaf, kien iltaqa mal-Avukat Caruana xi darba tah cekk '*ġie lura mbarazzi.*' Huwa gharaf lil Caruana ukoll.

Saviour Spiteri xehed fil-hdax (11) ta' Dicembru tas-sena elfejn u dsatax (2019) ma jafx x'kellu jiehu ghax ghadda zmien. Ikkonferma li nghata s-somma ta' 700 minghand Josef Grech, jghid li kellu jiehu la jaf tnax u lanqas tlettax-il mija skont ic-cekkijiet. Mhuwiex sodisfatt bis-700 li ha. Il-*full payment* jixtieq. Minghalih 500 il-kumplament. Ic-cekkijiet inghatghu lit-tnejn li huma. Kienu jirraprezentaw l-ghaqda, minghalih wiehed kien kaxxier u l-iehor is-segretarju. Ghandu cekkijiet tal-banda, tal-Ghaqda tal-Muzika.

Fl-erbgha (4) ta' Frar tas-sena elfejn u ghoxrin (2020) rega xehed Saviour Spiteri fejn qal li fit-2019 Josef Grech gablu karta biex jiffirma b'xi 350 ewro u qallu li l-Qorti iddeciediet li tiehu 350 ewro, qallu li mhux ser jaccettahom u min hawn u min hemm qallu li ha jaghtih 700 ewro li jigu nofs is-somma. Jghid li fadallu nofs. Ilhom ghaxar snin ghaddejin biha din l-istorja. Kellem lil Omar izda mhux lest li jhallas. Gie mistoqsi dwar li fl-4 ta' Jannar 2003 qal li kien fadallu jiehu xi 400 ewro wiegeb li 700 li fadallu jiehu ta' dawk ic-cekkijiet li prezenta li ma thallsux. Ma jfissirx li ma kienx hemm affarijiet ohra. Jghid li mill-1200 qatt ma ha *one cent* u li ha biss 700 ewro fl-2019. Jghid li gabar suppost kien cekkijiet biex jithallsu bandisti u dawn gew ibbawnsjati, kien hemm flus ta' kuntratt li suppost thallas hu u ghandu l-kuntratt, kien baqalu jiehu dawk ic-cekkijiet li qatt ma ha 1 cent izda rcieva 700 minnhom mis-Sur Josef Grech. In kontro-ezami mistoqsi kemm hu l-ammont tac-cekkijiet wiegeb li l-Avukat qara 1200. Saviour Spiteri rega xehed fit-tmintax (18) ta' Frar tas-sena elfejn u ghoxrin (2020) fejn qal li qisu nofs siegha ilu ghajjatlu Josef Grech u tah l-hlas pendenti ta' 500 li kien fadal, ghalhekk iffirmalu karta li ma ghandu jiehu xejn aktar. Jikkonferma li ma ghandu jiehu xejn aktar minn ghandhom it-tnejn. Ikkonferma li kellu negozju iehor ma Josef Grech. In kontro-ezami qal li kull negozju li kien ikollu fejn jidhol l-affarijiet tal-banda tieghu dejjem kien maghhom it-tnejn. Daqqa ltaqa ma wiehed u daqqa ltaqa maghhom it-tnejn pero' dejjem bl-approvazzjoni taghhom it-tnejn. Il-kuntratt iffirmat minnhom it-tnejn u Omar kien bhala kaxxier tas-socjeta u

filli jibghat karta bhala avukat ghan-nom tieghu personali. Omar kien tahomlu c-cekkijiet bil-firma tieghu. Ghal certu xoghol kien ikun prezenti ghax kien il-kaxxier tas-socjeta'. Jaqbel li Josef Grech kien is-segretarju. Jghid li fejn jidhol flus hawn Malta, ikun aktar respnsabbli l-kaxxier. Kemm ilhom ghaddejin il-proceduri ma' Omar, ma kienx hemm aktar negozju.
George Cassar xehed fl-erbgha (4) ta' Frar tas-sena elfejn u ghoxrin (2020) fejn qal li rcieva 700 minghand Josef ta' negozju li ghamlu snin ilu. Ftiehem mieghu li l-gimgha d-diehla jaghtih 300 ohra u jkun tajjeb. George Cassar fis-sebgha u ghoxrin (27) ta' Frar tas-sena elfejn u ghoxrin (200) xehed li kien tah 700 mija l-ahhar darba li gie u kien baqalu jaghtih 300 u tahomlu. Ma baqax pendenzi.

Ikkunsidrat;

Illi l-appellant Omar Caruana jissottometti li s-sejba ta' htija da parti tal-esponent hija rizultat ta' evalwazzjoni zbaljata tal-provi prodotti, liema provi ma jistghux iwasslu ghal konvinzjoni li l-appellant differentement mill-ko-imputat l-iehor, kellu l-mens rea rikjesta mill-ligi *sine qua non* sabiex jinstab hati. Il-Prosekuzzjoni kien jehtigilha iggib prova li fil-mument li l-appellant iffirma u kkonsenja c-cheques li ma ssarfux, huwa kellu hsieb li jinganna u jaghmel gwadann jew li tal-inqas kellu xi suspett li bi htija tieghu stess ir-ricevituri tac-cheques kienu ser jigu frustrati fl-intrapriza taghhom. Jissottometti li hareg mill-provi li fil-mument li gew iffirmati u inhargu il-post-dated cheques mertu ta' dan il-kaz, il-kont bankarju in kwistjoni kien funzjonanti, kien fih il-fondi u s-sors tal-fondi u cioe' il-bar tal-kazin tal-banda kien qed jaghmel qliegh konsiderovoli aktar milli kienu qed jintefqu flus. Jissottometti li dan l-istat ta' fatt baqa' jissussisti ghal numru ta' xhur wara li gew iffirmati u konsenjati c-cheques mertu ta' dan il-kaz. Li mar hazin u qarraq bl-esponent kien il-fatt li ghad insaputa tieghu, il-koakkuzat Grech kien unilateralment iddecieda li l-qliegh tal-bar tal-kazin ma jibqax jiddepozitah fil-kont bankarju. Jghid li ma kien jaf b'xejn dwar id-decizjoni tal-ko-imputat u gialadarba l-esponent kien jaf li l-bar tal-kazin kien qed jaghmel hafna qliegh huwa ma kellu qatt ebda necessita' li jmur jiverifika jekk hemmx fondi bizzejjed fil-kont bankarju. Kien biss meta gie avvicinat

minn kredituri li qalulu li xi cheques ibbawnsjaw li induna li kien hemm problema u ma setghax jifhem kif setghet qatt inqalghet. Kien wara li sab li fil-kont bankarju relattiv kienu ilhom ma jsiru depoziti numru ta' xhur li huwa mar jaffacja lil-ko-akkuzat Grech, li minn naha tieghu spjega li huwa waqaf jiddepozita ghax beza li kreditur partikolari kien ser johrog sekwestru u jimblokka l-fondi kollha. Jghid li sa hawn il-problema setghet tissolva ghaliex Grech wieghed lill-appellant li issa huwa kellu l-qliegh tal-bar tal-kazin kontanti f'idejh u hu kien ser jiehu hsieb ihallas lil dawk il-kredituri kollha li ma ssarfilhomx ic-cheque, bi flus kontanti. Jghid li l-ko-imputat ma tax lill-appellant rendikont tal-flus kontanti li kellu f'idu u ghalkemm huwa verament hallas lil xi kredituri, lil ohrajn baqa' ma hallashom qatt. F'dan l-istadju ma baqax johrog cekkijiet izda kien tard wisq. Jissottometti li c-cekkijiet kienu gew iffirmati mill-appellant in bona fede u tali bona fede issustiet numru ta' xhur wara li nhargu dawn ic-cekkijeit u ghalhekk ma tirrizultax il-mens rea necessarja biex l-appellant ikun jista' jinstab hati ta' frodi kif akkuzat.

Din il-Qorti tqis li l-appellant Omar Caruana fix-xhieda tieghu tat-tnejn (2) ta' Mejju tas-sena elfejn u tlettax (2013) kien xehed li '*fl-ahhar gimgha ta' Marzu ghax kont tlabtu l-flus biex niddepozita u ma kienx tani flus, ma ried jaghtini flus biex niddepozita*' Josef. (Sottolinear mizjud minn din il-Qorti.) Dan ghalhekk jikkontradixxi dak li ssottometta l-appellant fl-appell tieghu li ma kienx jaf li ma baqghux isiru d-depoziti. L-appellant mhux biss kien responsabbli tal-kont bankarju in kwistjoni izda in oltre' jirrizulta li huwa kellu l-internet key tal-bank fejn ghalhekk setgha facilment ikun jaf x'finanzi kien hemm fil-kont in kwistjoni. Dak li huwa relevanti mhux il-fondi li kien hemm meta nhareg ic-cekk izda li kellu jkun accertat li fid-data indikata fuq ic-cekk, kellu jkun hemm bizzejjed fondi biex dan jigi msarraf. Is-sottomissjoni li s-sors tal-fondi u cioe' skontu il-bar tal-kazin tal-banda kien qieghed jaghmel qliegh konsiderevoli aktar milli kienu qed jintefqu flus lanqas ma tirrizulta mill-atti.

Fl-istqarrija rilaxxata fit-tnax (12) ta' Novembru tas-sena elfejn u ghaxra (2010) Omar Caruana mistoqsi ghala ma kienux issarfu c-cekkijiet u dan b'referenza ghal ta' Saviour Spiteri wiegeb '*Ghax konna qed nistennew li se johrog sekwestru kontra s-socjeta*

u allura l-flus li kelna fil-kontijiet kienu se jigu sekwestrati, u ghalhekk gie deciz min-naha tas-socjeta' biex jinghalaq il-kont u ghalhekk dawn ic-cekkijiet ma setghux jigu msarrfa. Is-sekwestru kien se johrog minghand diversi kredituri ohra.' Ghalhekk ma hemmx dubju li l-appellant Omar Caruana kien ben konxju tal-fatt li ma kienux baqghu isiru depoziti fil-kont in kwistjoni.

It-tielet aggravju jirreferi ghal fatt li biex ikun hemm reat ta' frodi huwa necessarju li jigi ppruvat li l-imputat ghamel qliegh, gwadann jew vantagg. Jissottometti li l-element ma jirrizultax. Jerga jissottometti li l-qliegh tal-bar tal-kazin kien qed jinzamm mill-ko-imputat Grech u li ghalhekk l-esponent dahal fil-kumitat ta' din is-socjeta' filarmonika b'sens ta' volontarjat u amur ta' din il-kultura, mhux biss ma ghamel ebda gwadann izda se mai hareg flejjes minn butu. Jissottometti li ma jista' qatt jigi implikat b'komplicita' ma Grech fil-flus li dan seta' zamm ghalih ghaliex l-anqas biss kien hemm konsapevolezza ta' dik iz-zamma tal-fondi, inqas u inqas kien hemm l-*idem placitum consensus* li hu necessitat mill-ligi.

Din il-Qorti sejra taghmel referenza ghal gurisprudenza dwar l-artikoli 308 u 309 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta. Fis-sentenza fl-ismijiet **'Il-Pulizija [Spettur Maurice Curmi] vs Anthony Fountain u Stephen k/a Steve Abela'**[11] gie kkunsidrat:

'Illi d-differenza bejn r-reati ipotizzati f'l-artikoli 308 u 309 tal-Kodici Kriminali, kif ukoll l-elementi rikjesti biex jissussistu dawn ir-reati, hija ben stabbilita fil- gurisprudenza taghna.

Fil-Ligi taghna biex ikun hemm it-truffa jew il-frodi innominata irid ikun gie perpetrat mill-agent xi forma ta' ingann jew qerq, liema ingann jew qerq ikun wassal lill- vittma sabiex taghmel jew tonqos milli taghmel xi haga li ggibilha telf patrimonjali bil-konsegwenti qligh ghall-agent ... jekk l-ingann jew qerq ikun jikkonsisti f'raggiri jew artifizi - dak li fid-dottrina jissejjah ukoll mis en scene - ikun hemm it-truffa; jekk le ikun hemm hemm ir-reat minuri ta'

[11] Deciza mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) Bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali fil-15 ta' Dicembru, 2011 (Numru: 688/2009)

frodi innominata (jew lukru frawdolenti innominat)[12].

Illi x'jikostitwixxi r-raggiri u l-artifizji ukoll huwa ben stabbilit fil-gurisprudenza taghna. Fi kliem Antolisei[13]

artifizio e' ogni studiata trasfigurazione del vero, ogni camuffamento della realta effetuato sia simulando cio che non esiste, sia dissimulando ... cioe che esiste. Il raggiro d'altra parte e un avvolgimento ingenioso di parole, destinate a convincere: piu precisamente una menzogna corredata da ragionamenti idonei a farla scambiare per verita. .... E certo che l'espressione del codice di per se' richiama l' idea di una certa astuzia o di un sottile accorgimento nel porre l'inganno in opera.

Antolisei jkompli jghid pero li

nell'applicazione pratica della legge questa idea e' andata sempre piu affievolendosi, fin quasi a scomparire del tutto. Per tal modo si e' finito con l'ammettere che anche la semplice menzogna puo bastare per dare vita alla truffa[14].

Illi f'dan is-sens anke l-Qorti ta' l-Appell Kriminali qalet hekk dwar il-messa in xena:

Il-Ligi taghna ma tirrikjediex li l-messa in xena, cioe dawk l-artifizji jew raggiri, ikunu xi haga kkumplikata jew arkittetta b'hafna pjanijiet[15].

Illi fil-kaz in ezami jirrizulta li l-imputati verament kienu diretturi tas-socjeta Bahia Estates Limited liema socjeta verament kienet akkwistat propjeta biex tizvilluppaha f'binja gdida. Jirrizulta wkoll li fil-fatt din il-propjeta giet zvilluppata bil-mod kif kellha tigi zvilluppata.

---

12 Ref Pulizija ve Carmela German AK deciza 30.12.2004 u l-gurisprudenza hemm kwotata. (Din ir-referenza tinsab fin-nota ta' qiegh il-pagna enumerata sebgha (7) fis-sentenza citata)

13 Manuale Di Diritto Penale (Giuffre) pagna 356. (Din ir-referenza tinsab fin-nota ta' qiegh il-pagna enumerata tmienja (8) fis-sentenza citata)

14 Op cit pagna 357 (Din ir-referenza tinsab fin-nota ta' qiegh il-pagna enumerata disgha (9) fis-sentenza citata)

15 Ref Pulizija vs Emanuel Ellul deciza 20.06.1997. (Din ir-referenza tinsab fin-nota ta' qiegh il-pagna enumerata ghaxra (10) fis-sentenza citata)

Huwa pacifiku li s-socjeta Bahia Estates Limited kellha diffikoltajiet biex tottjeni il-kancellamenti minghand l-APS Bank Limited biex tkun tista' tbiegh parti mill-binja zvilluppata lill-parte civile. Pero huwa pacifiku ukoll li l-parte civile kienu jafu b'dawn id-diffikoltajiet u xorta baqghu iggeddu l-konvenju. F'dan il- kwadru ta' fatti ma tirrizulta l-ebda messa in xena, u lanqas ma jirrizulta xi ingann perpetrat da parti tas-socjeta Bahia Estates Limited li permezz tieghu induciet lill-parte civile biex jaghmlu l-pagamenti li fil-fatt ghamlu.

Illi tenut kont ta' dan, fid-dawl tal-provi kollha prodotti, fil- fehma tal-Qorti r-reati kontemplati f'l-artikoli 308, 309 u 310(1)(a) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta lanqas ma gew pruvati.'

Fis-sentenza fl-ismijiet **'Il-Pulizija versus George Manicolo'**[16] gie kkunsidrat li:

"Illi l-ġurisprudenza nostrali dejjem kienet illi sabiex jissussisti r-reat ta' truffa mhix biżżejjed is-sempliċi gidba, il-kliem menzjonier, izda hu neċessarju u essenzjali li jkun hemm ukoll l-apparat estern li jagħti fidi u kredibilita' lil dik il-gidba. Dan l-att estern jista' jiehu diversi forom, kultant anke att teatrali. Irid ikun att, jew atti, li jimpressjonaw bniedem ta' intelligenza u prudenza ordinarja u normali, għandhom ikunu atti frawdolenti li neċessarjament iqajmu sentimenti kif indikat fl-artikolu 308 tal-Kap. 9. Irrid ikun hemm il-messa in xena u ghalhekk, kif intqal, il-gideb waħedhom mhumiex suffiċjenti. Iridu jkunu atti, inkluż kliem ħelu u perswassiv, li jwasslu lil xi ħadd jemmen l-eżistenza ta' xi ħaġa msemmija mil-frodatur, liema ħaġa, in realta', ma teżistix. Minbarra l-gideb ghalhekk, irid ikun hemm l-ingann, ir-raġġiri jew is-simulazzjoni li jwasslu sabiex il-vittma jemmen jew ikollu fidi f'dak li qed jiġi lilu mwiegħed mill-frodatur. Dan l-ingann, għalhekk, għandu jkun akkumpanjat b'artifizji kwazi teatrali, u mhux sempliċement wegħdiet, promessi u kliem sempliċi. Dan hu element ferm importanti fir-reat ta' frodi. Biex ikun hemm dawn l-artifizji, mhux biżżejjed il-kliem waħdu, iżda dan il-kliem għandu jkun elokwenti, studjat u perswassiv; ma' dan it-tip ta' kliem għandu jkun hemm xi ħaġa esterna li apparentement tikkonferma u tipprova l-fatti assenti, ċjoe' apparat estern li jirrivesti bi kredibilita' l-affermazzjoni menzjoniera tal-frodatur;

[16] Deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar il-31 ta' Lulju, 1998

Din il-messa in xena hi magħmula minn dawn l-artifizji jew raġġiri idonei li jinduċu u fil-fatt ikunu induċew lill-vittma fi żball li bħala riżultat ta' dan l-iżball, il-vittma tagħmel jew tonqos li tagħmel xi ħaġa li ġġibilha telf patrimonjali bil-korrispondent qligħ għall-aġent frodatur;

Kif ġie stabbilit u riaffermat fil-Qrati tagħna, ikun ħati ta' truffa minn jagħmel użu minn kwalita' falza sabiex jaghmel qligħ għad-dannu ta' haddieħor;'

Fis-sentenza fl-ismijiet **'Il-Pulizija (Spettur Maurice Curmi) vs George Debono ta' 49 sena, bin il-mejjet Mario u l- mejta Maria Victoria nee' Zammit imwieled B'Kara fid- 9 ta' Mejju 1959 u joqghod 13, Dar il-Hena, Triq Karm Sammut, B'Kara detentur tal-karta ta' l-identita' numru 330859(M)'**[17] gie kkunsidrat li:

'*Biex jissussti ir-reat tal-frodi jew truffa gie ritenut kostantement fil-gurisprudenza u fis-sentenzi tal-Qrati taghna illi iridu jinkonkorru diversi elementi. Ibda biex irid ikun hemm ness bejn is-suggett attiv u is-suggett passiv tar-reat u cioe' bejn minn qieghed jikkometti ir-reat u il- vittma. Hemm imbaghad l-element materjali ta' dana ir- reat u cioe' l'uzu ta' ingann jew raggieri li jwasslu lil vittma sabiex isofri it-telf patrimonjali. Finalment huwa necessarju li jkun hemm l-element formali tar-reat konsistenti fid-dolo jew fl-intenzjoni tat-truffatur jew frodatur li jinganna u dana sabiex jikseb profitt jew vantagg ghalih innifsu. Jekk xi wiehed jew iktar minn dawn l-elementi huma nieqsa, allura ir-reat tat-truffa ma jistax jisussisti. Illi f'sentenza moghtija mill-Qorti ta'l-Appelli Kriminali (per Imhallef Carmel. A. Agius) deciza fit-22 ta' Frar 1993, fl-ismijiet Il-Pulizija vs Charles Zarb, il-Qorti ghamlet esposizzjoni ferm preciza studjata u dettaljata ghar-rigward ta'l-elementi ta' dana ir-reat. Il-Qorti bdiet sabiex esprimiet ruhha b'dan il-mod ghar-rigward ta' dana ir-reat:*

"Id-delitt tat-truffa huwa l-iprem fost il-kwalitajiet ta' serq inproprji u hu dak li fl-iskola u fil-legislazzjoni Rumana kien maghruf bhala steljolat u li jikkorrispondi ezattament ghat-truffa tal-Codice Sardo, ghal frodi tal-Kodici Toskan, ghal Engano jew Estafa fil-kodici Spanjol, ghal Bulra f'dak Portugiz, u ghal Esroquerie fil-Kodici Francis ... Id- disposizzjonijiet tal-Kodici taghna li jikkontemplaw ir- reat ta' truffa

[17] Deciza mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) Bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali fl-14 ta' Lulju, 2010 (Numru: 154/2009)

kienu gew mehuda minn Sir Adriano Dingli mill-paragrafu 5 ta'l-artikolu 430 tal-Kodici delle Due Sicilie li hu identiku hlief ghal xi kelmiet insinjifikanti ghal Kodici Franciz (artikolu 405) avolja dan, il-Kodici delle Due Sicile, it-truffa kien sejhilha Frodi .....". *Skond gurisprudenza kostanti, l-ingredjenti ta'l-element materjali ta' dan id-delitt ta' truffa, huma dawn li gejjin.*

Fl-ewwel lok bhala suggett attiv ta' dan id-delitt jista' ikun kulhadd.

Fit-tieni lok il-Legislatur, aktar mill-interess socjali tal- fiducja reciproka fir-rapport patrimonjali individwali, hawn qed jittutela l-interess pubbliku li jimpedixxi l-uzu ta'l-ingann u tar-raggieri li jinducu bniedem jiddisponi minn gid li fil-kors normali tan-negozju ma kienx jaghmel.

Fit-tielet lok hemm l-element materjali tat-truffa u jikkometti d-delitt tat-truffa kull min:

a. b'mezzi kontra l-ligi, jew

b. billi jaghmel uzu minn ismijiet foloz jew

c. ta' kwalifiki foloz jew

d. billi jinqeda b'qerq iehor u

e. ingann jew

f. billi juri haga b'ohra sabiex igieghel titwemmen l-ezistenza ta' intraprizi foloz,

g. jew ta' hila

h. setgha fuq haddiehor jew

i. ta' krediti immaginarji jew

j. sabiex iqanqal tama jew biza dwar xi grajja kimerika, jaghmel qliegh bi hsara ta' haddiehor.

.... Hu necessarju biex ikun hemm ir-reat ta' truffa, li l- manuvri jridu jkunu ta' natura li jimpressjonaw bniedem ta' prudenza u sagacja ordinarja, li jridu jkunu frawdolenti u li hu necessarju li jkunu impjegati biex jipperswadu bl- assistenza ta' fatti li qajmu sentimenti kif hemm indikat fil- ligi. ...."

Dwar l-artifizzji intqal mill-Qorti illi ***"hemm bzonn biex ikun reat taht l-artikolu 308 illi l-kliem jkun akkumpanjat minn apparat estern li jsahhah il-kelma stess fil-menti ta' l-iffrodat. Din it-tezi hija dik accettata fil-gurisprudenza ta' din il-Qorti anke kolleggjalment komposta fil-kawza "Reg vs Francesco Cachia e Charles Bech (03.01.1896 – Kollez.XV.350) li fiha intqal illi "quell' articolo non richiede solamente una asserzione mensioniera e falza, ma richiede inoltre che siano state impiegate, inganno, raggiro o simulazione, ed e' necessario quindi che la falza asseriva sia accompagnata da qualche atto diretto a darla fede."***

Ghar-reati ta' truffa komtemplat fl-artikolu 308 tal-Kodici kriminali, il-Qorti iccitata lill-Imhallef Guze Flores fejn qal illi ***"kif jidher mid-dicitura partikolari deskrittiva adoperata, hemm bzonn li tirrizulta materjalita' specifika li sservi ta' supstrat ghall-verosimiljanza tal- falsita prospettata bhala vera u b'hekk bhala mezz ta' qerq. Ma huwiex bizzejjed ghal finijiet ta' dak l-artikolu affermazzjonijiet, luzingi, promessi, minghajr l-uzu ta' apparat estern li jirrivesti bi kredibilita' l-affermazzjonijiet menzjonjieri tal-frodatur. Il-ligi taghti protezzjoni specjali kontra l-ingann li jkun jirrivesti dik il-forma tipika, kwazi tejatrali, li tissupera il-kawtela ordinarja kontra s-semplici u luzingi, u li taghti li dawk l-esterjorita ta' verita kif tirrendi l-idea l-espressjoni felici fid-dritt Franciz mise-en-scene."***

"....Kwantu jirrigwarda l-element formali, cioe' kwantu jirrigwarda d-dolo ta' dan ir-reat ta' truffa, jinghad illi jrid jkun hemm qabel xejn l-intenzjoni tal-frodatur li jipprokura b'ingann l-konsenja tal-flus jew oggett li jkun fi profit ingust tieghu. L-ingustizzja tal-profitt tohrog mill-artikolu 308 tal-Kodici Kriminali fejn il- kliem "bi hsara ta' haddiehor" ma jhallux dubbju dwar dan. Jigifieri biex ikun hemm l-element intenzjonali tar-reat ta' truffa, hemm bzonn li s-suggett attiv tar- reat fil-mument tal-konsumazzjoni tieghu ikun konxju ta' l-ingustizzja tal-profitt u b'dan il-mod il-legittima produttivita tal-profitt hija bizzejjed biex teskludi d- dolo."

Illi minn dina l-esposizzjoni maghmula mill-Qorti ta'l-Appell li iccittat diversi sentenzi ohra tal-Qrati taghna jidher illi l- elementi rikjesti sabiex jisussisti ir-reat tal-frodi baqghu invarjati fi-zmien.

Illi ghar-rigward ta'l-element soggettiv tar-reat tat-truffa, kif gie ritenut mill-awtur Francesco Antolisei, ikkwotat f'sentenza ohra moghtija mill-Qorti ta'l-Appelli Kriminali (Il-Pulizija vs Patrick Spiteri deciza 22/10/2004) : ***"L'agente ... deve volere non solo la sua azione, ma anche l'inganno della vittima, come conseguenza dell'azione stess, la disposizione patrimoniale, come conseguenza dell'inganno e, infine, la realizzazione di quell profitto che costituisce l'ultima fase del processo esecutivo del delitto. Naturalmente occorre che la volonta sia accompagnata dalla consapevolezza del carattere frodatorio del mezzo usato, dell'ingiustizzia del profitto avuto in mira e del danno che ne deriva all'ingannato."'***

Din il-Qorti tqis li ma huwiex ikkontestat li l-appellant kien jifforma parti mis-Socjeta' Filarmonika u li kien il-kaxxier. Kwalunkwe negozju li sar mis-Socjeta' Filarmonika, kien ta' beneficcju tal-istess Socjeta' u ghalhekk kwalunkwe gwadann sar ghan-nom tas-Socjeta' Filarmonika. Il-fatt li l-appellant ma jkunx ircieva flejjes huwa stess jew li l-gwadann ma jkunx sar ghalih personali ma jfissirx li r-reat ma jistax jissusisti.

Fir-raba' aggravju l-appellant jissottometti li mill-apprezzament zbaljat tal-provi li waslu lill-Ewwel Qorti erronjament targumenta li '*Lil Spiteri, Serra u Cassar kienu inhargulhom cekkijiet "post-dated" meta l-kont bankarju kien inghalaq, allura zgur li ma setghu qatt jissarfu dawn ic-cekkijiet.*" Jghid li dan huwa assolutament zbaljat ghaliex ic-cheques in kwistjoni inhargu post-dated fi Frar 2010 mentri l-kont relattivi inghalaq fid-19 ta' Gunju 2010. Skont l-appellant abbazi ta' dan l-izball grossolan, il-Qorti kkonkludiet li '*Minn dawn il-provi l-Qorti ma' ghandha ebda dubju li l-imputati t-tnejn kienu jafu ezatt x'inhuma jaghmlu. Huwa evidenti li t-tnejn li huma kienu jafu li l-hlas qatt ma seta' jsir.*" Ghalhekk jghid li d-decizjoni li ssibu hati mhijiex ibbazata fuq il-provi li verament tressqu quddiemha, u ghalhekk ikun gust li tali decizjoni tigi revokata.

Din il-Qorti tqis li l-Ewwel Qorti qieset li inhargu cekkijiet post-dated meta l-kont bankarju kien inghalaq, din il-Qorti izda tqis li ma jirrizultax ippruvat li c-cekkijiet kienu inhargu meta l-kont bankarju kien gia inghalaq[18] izda jirrizulta li d-data indikata fuq uhud mic-cekkijiet u ghalhekk fid-data li setghu jissarfu uhud mic-cekkijiet, il-kont bankarju lehaq inghalaq.

Fil-hames aggravju jghid li l-elementi ta' truffa ma jirrizultawx b'mod ingenerali peress li fil-mument li nhargu c-cekkijiet in kwistjoni la l-kazin u anqas hadd ma ha vantagg, haga necessitata bil-ligi tat-truffa.

Din il-Qorti sejra tqis il-gurisprudenza dwar meta cekkijiet li ma jkunux jistghu jigu onorati jammontaw ghar-reat taht l-artikolu 308 tal-Kapitolu 9 jew l-artikolu 309 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta u meta dawn ir-reati ma jirrizultawx. Fis-sentenza fl-ismijiet **'Il-Pulizija kontra Philip Petroni'**[19] il-Qorti ikkunsidrat li:

'Kif inghad, f'dan il-kaz il-qerq konsistenti fil-hrug taz-zewg cekkijiet li ma setghux jissarfu b'ebda mod ma wassal lis-socjeta' P. Cutajar & Co. Ltd. biex taghmel jew tonqos milli taghmel xi haga li gabitilha telf bil-konsegwenti arrikkiment tal-appellant Petroni. Ghalhekk anqas ma jikkonfigura r-reat ta' lukru frawdolent innominat kontemplat fl-Artikolu 309 tal-Kodici Kriminali.

Din il-Qorti fl-ahharnett tosserva li qed jigu spiss quddiemha kazijiet fejn jidher li l-pulizija qed tipprocedi kontra dak li jkun fuq akkuza ta' frodi fuq l-insistenza tal-avukat jew avukati tal-allegat vittma meta ezami oggettiv u spassjonat tal-fatti ghandu juri li l-kaz ikun wiehed purament civili jew kummercjali u mhux ta' natura penali. Il-pulizija ghandha, ghalhekk, qabel ma tmexxi f'kazijiet bhal dawn tezamina sew il-fatti biex tara jekk verament

[18] Ghalkemm Ivan Cilia xehed *'Dan il-kaz Cassar il- kwerelant ma ftakarx id- data ezat huwa ta' meta inghata dawn ic- cekkijiet ima kein jahseb li dan gara f' Lulju 2010.'* George Cassar fis-seduta tal-24 ta' Novembru, 2011 mistoqsi meta gew moghtija dawn ic-cekkijiet wiegeb li inghatghu hafna qabel id-data u ghalhekk ma jirrizultax car meta c-cekkijiet inghatghu.

[19] Deciza mill-Qorti tal-Appll Kriminali fis-16 ta' Marzu, 1999 (Appell Numru 215/98, 217/98)

jikkonkorrux l-elementi kollha tar-reat ipotizzat u mhux tissokkombi ghall-pressjonijiet li jsirulha mill-avukati, ghax altrimenti jista' jigri li l-proceduri penali jibdew jintuzaw bhala forma ta' pressjoni jekk mhux addirittura ta' rikatt fuq dak li jkun biex ifittex ihallas id-debitu civili jew kummercjali li jkollu ma terzi. Hu appena necessarju jinghad li l-proceduri penali ma ghandhom qatt jigu strumentalizzati ghal dan il-fini.'

Fis-sentenza fl-ismijiet **'Il-Pulizija Spettur Maurice Curmi kontra Anthony Scicluna'**[20] gie kkunsidrat li:

'Illi din il-Qorti qed taghmel riferenza ghal sentenza tal- Qorti tal-Appell Kriminali fl-ismijiet "Pul. V. Simon Baldacchino Barthet" deciza fit-13 ta' Novembru, 2008, fejn il-fatti ta' dak il-kaz kienu simili hafna ghall-kaz in esami. Dik il-Qorti, fis-sentenza indikata, qalet hekk:

"Illi f' materja ta' emissjoni ta' cheques li sussegwentement ma jigux onorati mill-Bank li fuqu jkunu inhargu, l- gurisprudenza nostrana esprimiet ruha f' diversi sentenzi.

Hekk, f' cirkostanzi analogi din il-Qorti diversament preseduta addirittura rriteniet li jkun hemm ir-reat ta' truffa meta jigi emess cheque li ma jigix onorat mill-bank anki meta precedentement il-kwerelant gja jkun kellu problemi biex isarraf cheques tal-kwerelat u tali sitwazzjoni b' ebda mod ma tkun tfisser li bejjiegh ikun dispost li jikkonsenja merkanizija "on account". Anki fejn umbaghad wara l- appellant ikun hallas, dana xorta wahda ma jfissirx li t- truffa ma tkunx saret . ("Il-Pulizija vs. Olaf Cini" [21.6.2002]).

Fil-kawza: "Il-Pulizija vs. Franco Farrugia" , (App. Krim. [7.2.1985] Vol. LXIX. P596), gie ritenut li:-

"Il-hrug ta' cheque fuq kont bla flus, jista' jkun proprju l- mezz tal-ingann adoperat biex jinduci lil dak li jkun sabiex jaghmel jew jonqos li jaghmel xi haga li ggiblu telf patrimonjali, bil-konsegwenti gwadann ghall-agent"

[20] Deciza mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) Bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali fis-16 ta' April, 2009 (Numru: 1464/2007)

Fil-kawza : "Il-Pulizija vs. Emmanuel Ellul", App. Krim. [20.6.1997] gie ritenut li :-

"Il-ligi taghna ma tirrikjedix li l-messa in xena, cioe' li dawn l-artifizji jew raggiri, ikunu xi haga komplikata jew arkitetta b' hafna pjanijiet; in fatti l-ligi stess tindika l-forom li dawn l-artifizji jew raggiri jistghu jiehdu. Fost dawn hemm is- sitwazzjonijiet ta' meta persuna b' kwalsiasi forma ta' qerq, ingann jew simulazzjoni taghti x' tifhem li ghandha flus meta m' ghandhiex. Meta wiehed johrog cekk meta jkun jaf, jew messu kien jaf, li ma hemmx fondi fil-kont in kwistjoni sabiex dak ic-cekk jista' jigi onorat, ikun qed jinganna jew jipprova jinganna b' wahda mill-forom ikkontemplati fil-ligi taghna."

Hu veru li fil-kaz ta' Ellul il-Qorti lliberat mill-akkuza ta' truffa ghax bil-fatt li l-appellant kien baghat cheque lil VAT Department u dan ma ssarrafx, ma setax jinghid li l-qerq tieghu – il-hrug tac-cheque fuq kont vojt – incida (jew seta' jincidi) fuq id-Dipartiment b' mod li dak id-Dipartiment jaghmel jew jonqos milli jaghmel xi haga li jgib it-telf u l- qliegh imsemmi. Imma l-kaz prezenti hu ghal kollox differenti ghax, minnhabba l-hrug tac-cheques, l-appellant materjalment akkwista l-konsenji tal-merkanzija ghad- dannu patrimonjali ta' min ma kienx jeffettwa tali konsenja jekk mhux versu l-korrispettiv tal-prezz. (ara ukoll : "Police vs. Anthony Francis Willoughby" App. Krim. [12.2.1999], "Il-Pulizja vs. Daniel Frendo" App. Krim. [5.3.1994] u l-"Il- Pulizija vs. Carmel Cassar Parnis" App. Krim. [2.12.1959])

Illi umbaghad, ghall-kull buon fini, jissemma ukoll dak li gie ritenut minn din il-Qorti diversament preseduta fl- appell "Il-Pulizija vs. Francis Debono" [8.10.1992] li jkun hemm it-tielet element tar-reat ta' truffa w cioe' dak tal- qliegh bi hsara ta' haddiehor anki fejn kienu gew emessi zewg cheques bl-intiza bejn l-emittent u r-ricevitur tac- cheques li kellhom ikunu "post-dated", meta wiehed minnhom sussegwentement ma ssarrafx fid-data li suppost ikollu jissarraf fiha.

F' il-kaz ta' Debono pero' din il-Qorti kienet laqghet l- appell u rrevokat decizjoni ta' htija ta' truffa ghaliex, fil- waqt li qed johrog ic-cheque, l-emittent Debono kien wera bic-car li c-cheque x' aktarx mhux ser ikun possibbli li jissarraf fid-data vicina li kien qed jinsisti ghaliha l-kreditur f'dak il-kaz hu kien qal lill-kreditur li kien qed jaghafsu hafna bl-insistenza tieghu ghal dak ic-cheque. Ghalhekk il-Qorti rriteniet li f' dak il-kaz il-kreditur kellu ragonevolment jifhem li kien hemm aktar minn possibilita' li c-cheque li kien insista ghalih hu ma kienx ser

jissarraf u ghalhekk kien karenti l-element tal-mens rea.

Illi f' dan il-kaz, ma hemmx dubju li kien hemm l-element tat-telf patrimonjali, ghaliex id-ditta Meli Bugeja Limited telqet minn idejha merkanzija li ma kienetx preparata li titlaq kieku ma kienx ghal fatt li minnghaliha bic-cheques in kwistjoni kienet ser tithallas kemm ghall-prezz tal-istess merkanzija kif ukoll il-profitt legittimu taghha. Dan it-telf patrimonjali kien zgur jissussisti fil-mument tal- konsumazzjoni tar-reat u cioe' meta, biex jakkwista l-konsenja tal-merkanzija, l-appellant emetta cheques li kien jaf li ma setghux jissarrfu w fil-fatt baqghu ma ssarrfux. Lanqas ma rrizulta bhal ma rrizulta fil-kaz ta' Debono, li l-appellant , meta emmetta l-post dated cheques, kien b' xi mod nebbah lill-Diego Attard - li kien qed jagixxi ghan-nom ta' Meli Bugeja Limited - li kien hemm xi biza' jew perikolu li c-cheques setghu ma jigux onorati.

Hu minnu li f' dan il-kaz l-Ewwel Qorti ma sabitx htija taht l-artikolu 308, imma dan ghamlitu mhux ghax ma kienx hemm il-qerq biex minnu jsir il-qliegh, imma ghax dan il-qerq ma kienx akkompanjat mill-messa in scena li hi element indispensabbli biex tinstab htija tar-reat ta' truffa kontemplat f' dak l-artikolu.

Pero' dan ma jfissirx li ma jissussistix ir-reat kompriz u involut ta' frodi innominata skond l-artikolu 309 u ghalhekk l-Ewwel Qorti setghet legalment u ragjonevolment tasal ghall-konkluzzjoni li waslet ghaliha li fil-waqt li lliberat mill- akkuza ta' truffa, sabet htija tal-frodi innominata."

Illi fil-kaz li ghandha quddiemha llum il-Qorti, ic-cirkostanzi huma kwazi identici ghal dawk indikati fis-sentenza ghawn fuq imsemmija. L-imputat ta' l-anqas messu kien jaf li c- cekkijiet tieghu ma setghux jissarrfu, kif jidher car mil- "bank statement" tal-kont tieghu ghall-perijodu indikat. Inoltre assolutament ma jaghmilx sens li l-imputat ighid fl- istqarrija tieghu li hu kellu flus fil-kont bankarju, jew li kellu fondi izda nesa jiddepositahom fl-istess kont (vide fol. 20 tal-process), umbaghad fix-xiehda tieghu (a fol. 118) ighid li hu tahom ic-cekkijiet bi ftehim li jhallas bi flus "cash" in kambju tal-istess cekkijiet, bhal li kieku ic-cekkijiet kienu forma ta' kambjala jew "promissory note" ghal hlas. Bid- dovut rispett, il-Qorti ma tarax li dawn il-verzjonijiet tal- imputat jaghmlu sens, anzi huma kontradittorji ghal xulxin. Ghalhekk, apparti li dawn iz-zewg verzjonijiet moghtija minnu m'humiex

ikkorroborati minn ebda provi ohra, huma inverosimili u inaqqsu l-kredibilita' tal-imputat.

In konkluzjoni, ghalhekk, jirrizulta li l-imputat ghamel qligh a dannu tas-socjeta' Intercomp billi hareg cekkijiet li ma setghux jissarrfu, in kambju ta' merkanzija konsistenti fi "computers" u "points of sale", ghall-uzu fl-istabbiliment kummercjali proprjeta' tieghu. B'hekk l-element ta' telf patrimonjali soffert minn Intercomp irrisulta wkoll. Dan jinkwadra ruhu fir-reat ta' qligh b' eghmil qarrieqi, jew frodi innominat, skond l-Artikolu 309 tal-Kap 9. Ma rrisultax li dan ir-reat kien akkompanjat mill-messa in xena rikjest biex jiskatta r-reat skond l-Artikolu 308, u ghalhekk il-Qorti ser tiddikjara lill-imputat hati tar-reat ai termini tal-Artikolu 309 biss, u tapplika l-piena idoneja skond id- disposizzjonijiet tal-Artikolu 310 tal-Kap 9.'

Fis-sentenza fl-ismijiet **<u>'Il-Pulizija v. Olaf Cini'</u>** [21]gie kkunsidrat:

'It-tielet aggravju tal-appellant hu li t-truffa fir-rigward tal- istabbiliment 3K Supermarket ma gietx pruvata. L-appellant bazikament jikkontendi li ma kienx hemm prova li sid l-istabbiliment, Louis Sargent -- li lilu nghata c-cekk meta l- appellant ghamel xirja groceries -- ma kienx dispost li jaghti l- groceries bid-dejn lill-appellant u li dan ihallsu imbghad wara, kif effettivament ghamel. Dana l-aggravju wkoll jirrazenta l- fieragh. Hu evidenti mill-provi li l-imsemmi Sargent ta l- groceries lill-appellant ghax dan hallas, ossia kien jidher li qed ihallas, permezz tac-cekk (li in segwitu ma giex onorat mill- bank ghax ma kienx hemm flus fih). Fi kliem iehor, minhabba r- raggiri jew artifizji ta' l-appellant kien hemm il-konsenja ta' l-oggetti bil-konsegwenti telf patrimonjali ta' Sargent u l-qligh tal- appellant – konsistenti fl-ittehid tal-groceries. Kuntrarjament ghal dak sottomess mid-difensura tal-appellant quddiem din il- Qorti, l-ewwel qorti applikat b'mod ineccepibbli d-dottrina in tema ta' truffa u ta' frodi innominata kif enuncjata minn din il- Qorti fis-sentenzi ***Il-Pulizija v. Anthony Francis*** *Willoughby u* ***Il-Pulizija v. Philip Petroni*** *tat-12 ta' Frar, 1999 u 16 ta' Marzu, 1999 rispettivament. Ma hemm xejn fid-deposizzjoni ta' Louis Sargent (fol. 43-47) li tindika, imqar fuq bazi ta' probabbilita`, li dana kien lest li jaccetta cekk fazull biex jitlaq il- groceries minn idejh, basta li jithallas f'xi zmien wara. Il-fatt li dana Sargent gieli precedentement kellu problemi b'cekkijiet tal-appellant – fis-sens li dawna ma jigux onorati mill-bank, pero` l-appellant effettivement jispicca jhallsu – b'ebda mod ma jfisser li <u>fl-okkazzjoni partikolari</u>*

[21] Deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali fil-21 ta' Gunju, 2002 (Appell Numru: 64/2002)

meritu ta' din il-kawza huwa kien dispost li jikkonsenja l-groceries "on account". Veru li l-appellant in segwitu hallsu; pero` dana l-fatt ma jfissirx li t-truffa ma tkunx saret – ifisser li jkun hemm lok ghall-applikazzjoni tal- Artikolu 337[22] *tal-Kodici Kriminali f'kaz li l-hsara tigi rimedjata qabel ma tibda titmexxa ebda procedura kriminali. Ghalhekk dana l-aggravju qieghed jigi respint.'*

F'sentenza ohra ukoll fl-ismijiet '**Il-Pulizija v. Olaf Cini'** [23] gie meqjus:

'Bid-dovut rigward lejn l-ewwel qorti, jidher, pero` mid-deposizzjoni ta' Moira Gauci Maistre (fol. 51 et seq., u specjalment a fol. 54) li dana c- cekk ta' Lm 270 kien ikopri zewg bookings: wiehed ta' xoghol ta' l- "Energy" li kien diga sar qabel ma nhareg ic-cekk (fol. 52), u l-iehor in konnessjoni ma' photographic session ghas-socjeta` "Mother and Child", liema photographic session, pero`, baqghet ma saritx (u ghalhekk ma jidhrix li ghaliha kien dovut xi pagament lil Lipstick Modelling School (jew Lipstick Model Agency kif inhi xi mindaqqiet indikata fl-atti)) – ara d- deposizzjoni ta' l-imsemmija Gauci Maistre a fol. 53. Ghalhekk, apparti konsiderazzjonijiet ohra li din il-Qorti ma tarax li ghandha ghalfejn tidhol fihom, ma jistax jinghad li bil-hrug tac-cekk falsifikat ta' Lm 270 lill-iskola jew agenzija msemmija l-appellant inkorra fir-reat ta' truffa jew ta' frodi innominata. Ghandu jinghad, pero` -- u dan qed jigi precisat in konnessjoni l-aktar mat-tieni aggravju -- li mis-sentenza appellata jirrisultaw kemm truffa fil-konfront tas-socjeta` Mincott Company Limited, kif ukoll frodi innominata fil-konfront tas-Selmun Palace Hotel.'

Fir-reat ta' truffa u anke ta' frodi innominata, apparti l-element ta' qerq, jehtieg li l-imputat ikun bil-hrug tac-cekk induca u cioe' wassal lil xi hadd milli jaghmel jew jonqos milli jaghmel xi haga bi hsara ghalih. Fis-sentenza fl-ismijiet **'Il-Pulizija versus Emmanuele Ellul'**[24] gie meqjus '*Issa, b'dak li ghamel l-appellant, ċjoe' li ħareġ ċekk meta fil-kont ma kellux fondi, għalkemm ċertament kien hemm xi element ta' qerq, ma jistax jingħad li f'dan il-każ, induċa lil xi ħadd milli jagħmel jew jonqos milli jagħmel xi ħaġa bi ħsara għal dak ix-xi ħadd u bi qligh għalih...*' Gie meqjus li '*b'ebda mod ma jista' jingħad*

[22] Dana l-artikolu gie emendat bl-Artikolu 71 tal-Att III ta' l-2002 b'effett mill-1 ta' Mejju, 2002. (Din ir-referenza tinsab fit-tieni (2) nota ta' qiegh il-pagna tas-sentenza citatat.)

[23] Deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali fil-21 ta' Gunju, 2002 (Appell numru: 57/2002)
[24] Deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali fl-20 ta' Gunju, 1997

li l-qerq tiegħu - il-ħruġ ta' ċekk fuq kont vojt - inċida (jew seta' jinċidi) fuq id-Dipartiment b'mod li dak id-Dipartiment jagħmel jew jonqos milli jagħmel xi ħaġa li ġġib it-telf u l-qligħ imsemmi. Fi kliem ieħor, ma hemmx u ma setax ikun hemm in-ness meħtieġ bejn il-qerq adoperat mill-appellant u xi att ta' kommissjoni jew ommissjoni da parti tad-Dipartiment. U peress li dan in-ness hu meħtieġ ukoll għall-finijiet tar-reat ikkontemplat fl-artikolu 309, anqas ma jissussisti f'dan il-każ ir-reat ikkontemplat fl-imsemmi artikolu 309;'

Fis-sentenza fl-ismijiet **'Il-Pulizija v. Anthony Francis Willoughby'**[25] gie kkunsidrat li:

'Fil-parti finali tas-sentenza taghha l-ewwel qorti, pero', kompliet tghid hekk:

> *"Illi l-fatt hu illi l-imputat iffirma cheque favur Jane Borg fl-ammont ta' tlett elef u hames mitt lira maltin (Lm3,500), hija x'inhija r-raguni li nhareg dan ic-cheque. Cheque huwa 'a promise to pay' fil-ligi u ghalhekk Jane Borg kienet fid-drittijiet taghha illi tipprezenta dan ic-cheque ghall-pagament, kien x'kien il-ftehim bejn binha u l-imputat, u dan il-ghaliex ic-cheque kien indirizzat lilha.*
>
> *"Illi hija pprezentat dan ic-cheque diversi drabi ghall-pagament u dejjem gie 'referred to drawer'. Interessanti wiehed jara illi meta hareg dan ic-cheque, l-account tal-imputat kien 'unfunded'.*
>
> *"Ghaldaqstant din il-Qorti qed issib lill-imsemmi imputat hati tal-akkuzi lilu addebitati" (sottolinear ta' din il-Qorti).*

Bid-dovut rigward lejn l-ewwel qorti, din il-Qorti b'ebda mod ma tista' taqbel mal-konkluzzjoni milhuqa minn dik il-qorti. Apparti li ma hemmx prova tad-data meta inhareg ic-cheque in kwistjoni, mhux kull cheque li ma jigix onorat mill-bank necessarjament jammonta ghar-reat ta' truffa (Artikolu 308, Kap. 9) jew ghar-reat minuri, izda kompriz u involut f'dak ta' truffa, ta' lukru frawdolent innominat (Art. 309); u dan hu hekk anke jekk

[25] Deciza mill-Qorti tal-Appell Krimininali fit-12 ta' Frar, 1999 (Appell Numru: 229/98)

kemm-il darba jirrisulta li meta inhareg ic-cheque, jew meta kellu jigi msarraf, min hargu kien jaf li ma hemmx flus fil-kont relattiv. Kif tajjeb osservat il-Qorti Kriminali, kolleggjalment komposta, fis-sentenza tad-29 ta' Novembru, 1922 fl-ismijiet ***Sua Maesta' il Re v. Antonio Demicoli ed.****, mhux kull forma ta' lokupletazjoni ossia arrikkiment maghmul a dannu ta' haddiehor tammonta ghal frodi fis-sens tal-ligi penali. Fil-ligi taghna biex ikun hemm it-truffa jew il-frodi innominata irid ikun gie perpetrat mill-agent xi forma ta' ingann jew qerq, liema ingann jew qerq ikun wassal lill-vittma sabiex taghmel jew tonqos milli taghmel xi haga li ggibilha telf patrimonjali bil-konsegwenti qligh ghall-agent (****Il-Pulizija v. Emmanuele Ellul****, App. Krim., 20/6/97; ara wkoll* ***Il-Pulizija v. Daniel Frendo****, App. Krim., 25/3/94). Dan it-telf hafna drabi jkun jikkonsisti filli l-vittma, propju ghax tkun giet ingannata, volontarjament taghti xi haga lill-agent (****Il-Pulizija v. Carmel Cassar Parnis****, App. Krim., 12/12/59, Vol. XLIII.IV.1140). Jekk l-ingann jew qerq ikun jikkonsisti f' "raggiri o artifizi" -- dak li fid-dottrina jissejjah ukoll mise en scene -- ikun hemm it-truffa; jekk le, ikun hemm ir-reat minuri ta' frodi innominata (jew lukru frawdolent innominat) (ara, fost ohrajn,* ***Il-Pulizija v. Carmelo Cassar Parnis****, App. Krim., 31/10/59, Vol. XLIII.IV.1137;* ***Il-Pulizija v. Francesca Caruana****, App. Krim. 25/7/53, Vol. XXXVII.IV.1127; ara wkoll* ***Il-Pulizija v. Giuseppe Schrainer****, App. Krim., 3/3/56). Naturalment, il-hrug ta' cheque fuq kont bla flus jista' jkun propju l-mezz ta' ingann adoperat biex jinduci lil dak li jkun sabiex jaghmel jew jonqos milli jaghmel xi haga li ggiblu telf patrimonjali bil-konsegwenti gwadann ghall-agent (****Il-Pulizija v. Francis sive Franco Farrugia****, App. Krim., 7/2/85, Vol. LXIX.V.596).'*

Kif inghad il-hames aggravju jirrigwarda l-elementi ta' truffa ma rrizultawx b'mod in generali peress li fil-mument li nhargu c-cheques in kwistjoni la l-kazin u anqas ha ma ha vantagg, haga li hija necessitata bil-ligi tat-truffa. Huwa ghamel referenza ghal dak li ntqal fin-nota ta' sottomissjonijiet tieghu. Relatat ma' dan, din il-Qorti taghmel referenza ghal fejn fl-ewwel aggravju l-appellant jissottometti li punti legali mqajma fin-nota ma gewx indirizzati bl-ebda mod.

Huwa ssottometta li dwar ic-cekkijiet ta' Saviour Spiteri dawn kienu hlasijiet dovuti skond kuntratt iffirmat fl-2008, u in oltre kellhom jirrimpjazzaw cekkijiet li qabel

kienet harget Marion Williams. Skontu r-rekwizit li jirrendi bounced-cheque bhala att ta' frodi u cioe' li l-persuna li tircievi c-cheque trid tkun qed taghti xi haga lura in kambju dak il-hin stess ma giex sodisfatt. Jissottometti li fil-mument li nhargu c-cekkijiet, ma kienx hemm l-element ta' inducement li bih Saviour Spiteri gie ingannat halli jaghmel jew ma jaghmilx xi haga. Dwar dan, din il-Qorti tqis li jirrizulta li kien hemm erba' (4) cekkijiet mertu ta' dawn il-proceduri rigwardanti Saviour Spiteri u cioe' dawk li jinsabu a fol 104 tal-atti. Cekk datat l-10 ta' April 2010, iehor datat l-10 ta' Mejju 2010, iehor datat it-28 ta' Mejju 2010 u iehor datat l-20 ta' Gunju 2010. Kopja taghhom tinsab a fol 28 sa 29 tal-atti. Ic-cekkijiet originali jinsabu fl-envelope a fol 104 u mmarkat bhala Dok SS1. Gie pruvat li kien Dr Omar Caruana li kien il-firmatarju tal-kont mal-Bank of Valletta u li ghalkemm dawn ic-cekkijiet kien johroghom Dr Omar Caruana, dawn kienu jinghatghu lil kredituri mill-appellant Josef Grech. Filfatt f'dak li jirrigwarda Saviour Spiteri, kopja tal-iskrittura privata giet prezentata a fol 24 et sequitur fejn il-partijiet kienu minn naha wahda Vince Farrugia, il-Prof Josef Grech u l-Avukat Dr Omar Caruana u minn naha l-ohra Saviour Spiteri. Din il-Qorti tqis li gie ppruvat li Dr Omar Caruana kien responsabbli ghal hrug ta' dawn ic-cekkijiet u anke biex jassigura li kien hemm fondi bizzejjed fil-kont bankarju sabiex dawn ic-cekkijiet ikunu jistghu jigu onorati.

Minn harsa lejn l-istatement of account tal-kont bankarju in kwistjoni a fol 57 et sequitur jirrizulta li mill-ahhar ta' Marzu tas-sena elfejn u ghaxra (2010) ftit li xejn kien hemm fondi fil-kont bankarju in kwistjoni, tant li kien hemm anke zmien li l-kont kien bil-*minus*. Ghalhekk minkejja li meta allegatament skont l-imputat Omar Caruana huwa hareg c-cekkijiet u cioe' f'Marzu 2010 kien hemm flus fil-kont bankarju, kellu jigi accertat li fil-mument li jigi biex jissarraf ic-cheque u cioe' fid-data indikata fuq ic-cheque ikun hemm bizzejjed fondi sabiex dawn jissarfu. Jirrizulta ukoll li l-kont kien gia inghalaq fid-data tal-ahhar cheque indirizzat lil Saviour Spiteri u cioe' tal-20 ta' Gunju 2020. Filfatt dan il-kont bankarju inghalaq fid-19 ta' Gunju 2010. L-ittra datata l-14 ta' Ottubru 2010 mibghuta minn Romauld Attard u indirizzata lil Kummissarju tal-Pulizija b'mod specifiku lill-Ispettur Ivan Cilia u li tinsab a fol 56 taqra li '*With reference to your letter dated 11/10/2010, enclosed*

please find a statement pertaining to account number 40018827316 in the name of the above captioned which was opened on 13/02/2010 and closed on 19/06/2010 by the Bank.'

Din il-Qorti filwaqt li tqis li l-appellant kien ben konxju tal-qada finanzjarja tas-socjeta' u li la darba huwa kien hareg cekkijiet post-dated kellu jassigura li fid-data meta c-cekkijiet kellhom jimmaturaw, kellu jkun hemm bizzejjed fondi fil-kont bankarju, jehtieg li tqis jekk l-hrug tac-cekkijiet induciex u cioe' wasalx lil Spiteri biex jaghmel jew jonqos milli jaghmel xi haga. Ivan Cilia fis-seduta tal-hmistax (15) ta' Marzu tas-sena elfejn u tnax (2012) kien xehed li '*Il-kwerelant kien infurmani li kien inghata post- dated checks imbaghad meta mar biex isarraf dawn ic-cekkijeit ma kienux gew onorati. Kien ikkonfermali li l-kwerelant kien qalli li rcieva cekk numru 65 bid- data ta' 28 ta' Mejju 2010 ghal-ammont ta' €350, cekk numru 64 bid- data 10 ta' Mejju 2010 ghall-ammont ta' €250, cekk numru 63 bid- data 10 ta' April 2010 ghall- ammont ta' €350, u cekk numru 66 bid-data 20 ta' Gunju 2010 ghall- ammont ta' €250. Il-kwerelant spjega li dawn ic-cekkijiet inghatawlu kollha f'gurnata wahda partkolari ghalkemm id-data ma jiftakriex ezatt jahseb li kienet fit qabel l- 10 ta' April 2010.* ***Dawn ic- cekkijiet li semmejt kienu gew mibdula ma' cekkijiet ohra li wkoll kienu post- dated u wkoll kienu ma gewx imsarfa. Ic- cekkijiet l-ohra kienu mahrugin minn certu Marion Williams kien spjegali li Josef Grech fil-bidu ta' April 2010 kien qallu biex ma jmurx isarraf ic-cekkijiet ghal issa pero dawn ic- cekkijiet imbaghad is- servizz hu lehaq ta s-servizz lill- banda****. Is-Servizz tieghu kien jinkludi li kellu jorganizza numru ta' muzicisti biex dawn idoqqu mas-socjeta u skont l- agreement li kellu kien taghni kopja li nahseb ghad irid jigi ezebiti f' din il-kawza skont dan l- agreement huwa kellu jithallas qabel ma jinghata s- servizz. Fil- fatt imbaghad meta ic- cekkijiet baqghu ma thalsux, il- kuntratt ta' bejniethom kien waqa' u dan kien fis- 27 ta' Gunju 2010.*' (Emfazi u sottolinear mizjud minn din il-Qorti.)

Din il-Qorti ghalhekk trid tqis jekk giex pruvat li l-ghoti tac-cekkijiet in kwistjoni u cioe' dawk prezentati fl-atti, kien wassal lil Saviour Spiteri biex jaghmel xi haga u cioe' li jaghti servizz. Meta Saviour Spiteri xehed fl-erbgha u ghoxrin (24) ta' Novembru tas-sena elfejn u hdax (2011), huwa spjega li '*kont naqla il-bandisti mas-*

socjeta' filarmonika Lourdes u kelli xi pagament b'lura dak iz-zmien u ghandi c-cekkijiet taghhom', kien spjega li '*Kelli ftehim jiena kemm jista' jkun jiena l-paga tieghi, mhux bhala paga, l-onorarja bl-ispejjez naghmel fix-xahar plus hlasijiet tal-bandisti. Li gara, kien jaghtini c-cekkijiet biex dana u dawn ic-cekkijiet kienu bbansjaw. U meta kont nghidilhom biex ihallsuni, l-kazin ma kienx f'pozizzjoni li jhalasni u kont gejt naghmel rapport lilkom biex jigru dawn l-affarijiet. Biex nipprova nithallas.*' Mistoqsi jekk ghal kull invoice kien jinghata c-cekk wiegeb '*Le. Jiena kien ikollna l-ftehim, skont il-ftehim li kellna ffirmat kemm ghandi niehu u kien ihallasni skont il-ftehim. Issa dan kien jaghtinni cekk, jghaddi z-zmien u kien jaghtini c-cekkijiet. X'kont kont immur insarrafhom, dan kien jaghmilli closed account.*' Mistoqsi meta kien jaghtih ic-cekkijiet wiegeb <u>'*Daqqa qabel is-servizz u qabel ix-xahar u daqqa kien jghidli li ma kelliex is-socjeta' u kien jaghtihomli wara*</u>. <u>*Pero' jiena kien hemm kuntratt li ridt nonorah hux*</u>. *Jigifieri x-xoghol ma tistax taqbad u tghid ma rridx naghmlu jew m''inhiex ser naghmlu. Trid taghmlu.*' Mistoqsi jekk id-data fuq ic-cekkijiet hija meta kien inghata ic-cekk, wiegeb '*Le, gieli kien jaghtihomli per ezempju, tlesti x-xoghol per ezempju, ha nivvinta data, l-ewwel (1) ta' April u kien jghidli mela fl-ghaxra (10) ta' April mur sarraf wiehed.*' Kien jaghtihomlu kolha f'daqqa b'dati differenti. Mistoqsi '*Pero' inti c-cekkijiet kienu jkunu f'idejk* <u>*anke waqt li toffri s-servizz*</u> *tieghek pero' jista' jkun li ma kienx jissarraf dak inhar.*' wiegeb '*Prosit.*' Meta Saviour Spiteri rega xehed in kontro-ezami, din id-darba fil-wiehed u tletin (31) ta' Mejju tas-sena elfejn u tnax (2012) qal li '*il-kuntratt dejjem kien ta' detriment. Ghaliex? Ghaliex minn naha tas-socjeta kwazi qatt ma mxiet ma' dak il-kuntratt. Gieli sa l-ahhar gurnata li ha ndoqqu, is-sebat ijiem jintesew. Il-flus flok jigu flus, jigu cekkijiet. Fl-ahhar gurnata itik ic-cekk.*' Spjega ukoll li '*tant kemm gieli jkunu l-affarijiet kumpatti, illi konna nghidu li ghandek il-prezz u kienu jsiru ic-cekkijiet. Gieli ghal bicca xoghol wahda, saru darbtejn ic-cekkijiet, u tlett darbiet ghaliex tmur issarafhom u isma' jghidlek le, biddel ha, hu cekkijiet ohrajn. Fil-fatt minghalija ma niftakarx ta', minghalija m'humiex Josef Grech kien iffirmahom dawk ic-cekkijiet li ghandkom intom ghax* <u>*dawk kienu gew mibdulin*</u>.' Kienu gew mibdulin ma cekkijiet ohra tal-kazin. Mistoqsi '*Kellhom jirrimpjazzaw cheques ohrajn dawn?*' wiegeb '*Le ghax il-bicca xoghol kienet issir hekk, f'xhur kienu jtuk flus, allright u tahdem u b'lura.*' Spjega li '*F'xhur kienu jtuk cekkijiet. Tmur ha ssarafhom, icemplulek u jghidulek le issarahomx halli nbidluhomlok u ntuk cekkijiet ohrajn. Jigifieri jiena l-problema li ghandi issa, fuq dawn ghax*

tant kemm hi kompatta l-istorja li ma nixtieqx noqghod.' Mhuwiex cert jekk kienu cekkijiet li nghataw lilu minflokk. Jghid li c-cekkijiet li suppost gew imsarfin u ma gewx imsarfin, ghamel xoghlu u ma gewx imsarfin. Ma setghax jikkonferma jekk dawn ic-cekkijiet inghawlu minflokk ta' Marion Williams ghalkemm l-isem idoqlu. Mistoqsi jekk gabarx ic-cekkijiet bil-quddiem wiegeb '*Le le **<u>qatt ma thallset is-socjeta bil-quddiem</u>**. Le, le zgur li le.*' Spjega li '*inqalghet il-problema ghaliex jiena bdejt nishaq lil tal-Karmnu u, Rahal Gdid ghalhekk il-banda lesta jiena jekk ma jkollix il-hlasijiet, ma jsirux u huma biex jaghmlu over lapping ta' dawn ic-cekkijiet, u over lapping ta' kollox, baghtu huma l-karti lil bandisti tajjeb...*' Fis-seduta tas-sebgha u ghoxrin (27) ta' Settembru tas-sena elfejn u tnax (2012) xehed li '*l-attivita' saret, morna ha nsarrfu c-cekkijiet u c-cekkijiet ma ssarfux.*' Ic-cekkijiet jirreferu ghal '*Attivita' li saret qabel dawk id-dati u maghhom hlasijiet tal-bandisti, kien ikun hemm anke l-pagamenti tieghi, tajjeb? issa jien meta bdejt nara li dawn ic-cekkijiet ibbawnsjaw u jien ser nibqa' fuq il-kaz tieghi, jiena bdejt nibza' li nahdem iktar biex il-kont ma jitlax iktar.*' Mistoqsi '*Jien irrid inkun naf jekk imxejtux mal-kuntratt illi jekk inti ma tkunx imhallas l-attivita' ma ssirx. Dik li xtaqt inkun naf minghandek.*' wiegeb '*Tajba din, mela jien ghax tajtek ic-cekkijiet, tghid u iva issa ahdem, ghax ha jissarraf ic-cekk. Nidhku bin-nies.*'

L-appellant Dr Omar Caruana fl-istqarrija stqarr li '*Dawn inhargu lil Saviour Spiteri biex jithallas tal-pagamenti dovuti lilu ta' sena shiha skond il-kuntratt li ghandna mieghu. Dawn inhargu wara li ghamlilna pressjoni fuqna biex ikollu c-cekkijiet minn qabel inkella l-banda tas-socjeta ma ddoqqx. Dan Saviour Spiteri kellu kuntratt maghna li jigbor il-bandisti ghas-servizzi tal-banda. Hu rid ic-cekkijiet f'idu minn qabel inkella kien ihassar kollox, is-servizzi tieghu ma jsirux.*' Omar Caruana fis-seduta tat-tnejn (2) ta' Mejju tas-sena elfejn u tlettax (2013) xehed li '*Bazikament ic-cekkijiet inhargu biex hu jiehu l-pagament li suppost kellu jiehu ta' kull tliet (3) xhur, skont klawsola, klawsola numru tlettax (13) tal-kuntratt li qieghed li qieghed esibit, il-pagament ta' tliet mija disa' u erbghin Ewro u sebghin centezmu (€349.70c) kull kull tliet (3) xhur.*' Jghid li '*dan bazikament il-paga, ic-cekkijiet tieghu nhargu biex jiehu l-pagamenti li kellu jiehu f'dik is-sena partikolari, mhux jigifieri biex huwa jaghmel servizz partikolari ta' tal-kazin.*' *Suppost* hadhom fi Frar, Mejju, Awissu u Novembru tas-sena elfejn u ghara (2010). Xehed ukoll li '*dan hafna*

drabi kien ikun il-kazin kien joqghod jinsisti maghna, dejjem jigfieri warajna u jinsisti; kien jaghmel hafna pressjoni biex biex ikollu c-cekkijiet f'idejh. Kien jaghmel hafna pressjoni fuq Josef Grech, is-segretarju.' Jghid li ma jafx meta nghatawlu izda harighom fl-ewwel gimgha ta' Marzu. Omar Caruana fis-seduta tal-hamsa (5) ta' Gunju tas-sena elfejn u erbatax (2014) xehed li Saviour Spiteri kien jithallas cash qabel is-servizz, il-pagament kien jiehdu l-konsulent tal-banda jghid li l-flus kienu jghaddu direttament '*Ma nafux jigifieri jekk hux cash jew cekk. Imma x'aktarx kienu jaghtuh cekk pagabbli lilu.*' Mistoqsi jekk ma sarx il-hlas setghax jaghtih is-servizz xorta wieegeb li '*Le, ghax hu rcieva dak il-hlas, ghalhekk kien jaghmlu s-servizz.*' Ikkonferma li Spiteri dejjem kien jithallas bil-quddiem. Mistoqsi dwar ammont li qed jitlob li ghadu ma thaallas Spiteri qal '*tas-servizzi thallas u tal-pagament ta' kull tlett (3) xhur le, kull ma kellu lewwel zewg (2) pagamenti ta' Frar u ta' Mejju, imma dawk inhargu meta huma dovuti hux, mhux qabel.*' Imbaghad waqfulu l-kuntratt.

Ghalhekk din il-Qorti ai fini tar-reat taht l-artikolu 308 u 309 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta trid tqis jekk giex ippruvat li l-appellant bl-ghoti tac-cekk induciex lil Spiteri sabiex jaghmel jew jonqos milli jaghmel xi haga, f'dan il-kaz li jiprovdi servizz. Skont klawsola numru disgha (9) tal-ftehim li jinsab a fol 24 et sequitur bejn Saviour Spiteri u n-naha l-ohra Vince Farrugia, Josef Grech u Omar Caruana, '*Il-ħlas għandu jsir b'cheque jissarraf sa 7 tijiem qabel il-ġurnata ta' kull servizz, mis-Soċjeta' fuq imsemmija, dan għandu ikun indirizzat fuq Saviour Spiteri. Jekk dan ma jinżamx awtomatikament il-konsulent jinforma lill-bandisti li l-banda fuq imsemmija mhijiex ħa doqq u il-banda taħt l-ebda ċirkustanza ma tista tgħmel dan is-servizz. F'każ ta' festa titulari il-parti ta' flus li ser toħroġ is-Soċjeta' fuq imsemmija trid tkun għaddiet għand il-konsulent kollha sa 8 ġimgħat qabel is-servizzi tal-festa u issir ittra oħra minn naħa tas-Soċjeta' biex il-konsulent jiġbor il-flus tal-parti l-ohra.*' Filwaqt li klawsola numru tlettax (13) taqra '*L-ispejjeż kollha li toħroġ is-Soċjeta' biex isir uull kuntratt mall-bandisi baranin huwa ta' €1397.62 (LM600) ikunu kemm ikunu is-servizzi sa massimu ta' tnax -il servizz fis-sena. Jekk ikun hemm aktar servizzi il-ħlas ikun ta' € 93.17 (LM40) għal kull servizz. Is-sena tibda' mill-1 ta' Diċembru sat-30 ta' Novembru. Jekk is-servizz ikun lest u jiġi mħassar għal kull raġuni dan xorta jgħodd max-xogħol tal-Konsulent. Il-Pagamenti għandhom ikunu*

kull tlett xhur jiġifiri fi' Frar 2009/2010, Mejju 2009/2010 Awisu 2009/2010 u f' Novembru 2009/2010. Kull pagament għandu ikun ta' €349.40. Jekk dan ma jsirx is-Soċjeta' fuq imsemmija ma tistax tagħmel is-servizzi sakemm għanda ħlas pendenti mall-Konsulent.' Jirrizulta skont ix-xhieda ta' Saviour Spiteri, li l-hlasijiet mhux dejjem kienu skont dak li jistipula l-ftehim.

Mix-xhieda ta' Saviour Spiteri ma jirrizultax car jekk l-ammonti mertu tac-cekkijiet mertu ta' dawn il-proceduri li ma ssarfux jirrigwardawx hlas ghal bandisti jew hlas ta' spejjez jew jirraprezentawx iz-zewg hlasijiet. Ma jirrizultax car jekk dawn ic-cekkijiet inghatghux minflokk cekkijiet ohra mahrugin precedentement jew jekk dawn ic-cekkijiet inbidlux ma ohrajn. Lanqas ma rrizulta car jekk dawn ic-cekkijiet in kwistjoni inghatghux lil Spiteri qabel ma gie provdut is-servizz u cioe' kienux dawn ic-cekkijeit li inducewh sabiex jipprovdi servizz.

Jirrizulta mill-ittra datata t-tmienja u ghoxrin (28) ta' Gunju tas-sena elfejn u ghaxra (2010) u li tinsab a fol 226 Dr Omar Caruana baghat lil Saviour Spiteri jinfurmah li l-impjieg mas-Socjeta' bhala Konsulent mal-Banda gie terminat b'effett mill-hamsa u ghoxrin (25) ta' Gunju tas-sena elfejn u ghaxra (2010), fl-istess ittra kieteb '*<u>B'din l-ittra ninfurmak ukoll illi inti ghandek tindika x'inhuma l-hlasijiet tieghek li huma dovuti lilek biex isiru l-arrangamenti kollha necessarji.</u>*' Fl-ittra datata t-tmienja u ghoxrin (28) ta' Lulju tas-sena elfejn u ghaxra (2010) u li tinsab a fol 227 et sequitur Dr Omar Caruana ghas-socjeta' Filarmonika Lourdes Paola A.D 1977 kieteb lil Avv. George Anton Buttigieg fost affarijiet ohra:

'Ninfurmak ukoll illi ma kien hemm l-ebda ksur ta' klawzola numru 13 u ta' klawzola numru 9 li tistipula li l-hlas b'cheque li ghandu jissarraf sa sebat ijiem qabel id-data ta' kull servizz biex is-servizz ikun jista' jsir. Dan peress li l-hlas ghal kull servizz li kien ippjanat mal-Konsulent tal-Banda dejjem sar u s-servizzi li s-Socjeta' mittenti li kellha din is-sena saru fosthom programm muzikali f'teatru gewwa MCAST Rahal Gdid u servizz f' Gunju festa Trinita' Qaddisa fil-Marsa. Kieku l-klijent tieghek ma rceviex il-hlas is-servizz kien jithassar kif jistipula l-istess klawzola 9 tal-Kuntratt. Fir-rigward ta' servizzi ohra lis-

Socjeta' ippjanat u kuntratti li saru ma' bandisti ghandu jinghad li dan setgha jsir peress li kif fuq spjegat il-klijent tieghek kien diga kiser il-kuntratt li kellu mas-Socjeta' mittenti u inoltre li peress li klawzola 9 tirreferi ghall-hlas b' cheque b' referenza ghas-servizz li ghandu jsir u mhux ghall-hlasijiet li ghandhom isiru skond klawzola numru 13 tal-Kuntratt.

Bl-istanti ittra qieghed ninfurmak illi s-Socjeta' mhi ha taghmel l-ebda hlas qabel ma jsiru l-konteggi bejn iz-zewg nahat biex jigi stabbilit x' ghandu jithallas skond klawzola numru 13 tal-kuntratt u qabel ma jinhargu l-ircevuti fiskali kollha dwar hlasijiet passati li saru mis-Socjeta' mittenti lill-kliejnt tieghek. Ninfurmak f'dan ir-rigward illi l-klijent tieghek diga thallas b'mod esagerat fir-rigward ta' servizzi li saru din is-sena u ghadaqstant ghandhom isiru l-konteggi necessarji biex l-ebda parti ma tkun zvantaggjata. Ninfurmak ukoll ili peress illi l-klijent tieghek gie mkecci mill-impjieg skond artikolu 36 (14) tal-Kap 452 l-unika pagamenti li huma dovuti huma dawk ta' Frar u Mejju 2010.'

Jirrizulta li Omar Caruana gie interrogat xhur wara li ntbaghtu dawn l-ittri ghalhekk jirrizulta li Saviour Spiteri kien gia gie mitlub jindika x'kien dovut lilu. Jirrizulta li l-kwerela ghandha d-data tal-erbgha u ghoxrin (24) ta' Lulju tas-sena elfejn u ghaxra (2010) fejn f'din il-kwerela saret referenza ghal li '*skond klawsola 9 ta' dan il-ftehim il-hlas mis-Socjeta' fuq imsemmija lill-klijent tieghi Saviour Spiteri ghandu jsir b'cheque li jissarraf sa 7 ijiem qabel il-gurnata ta' kull servizz, mis-Socjeta' fuq imsemmija u dan ghandu jkun indirizzat fuq il-klijent tieghi Saviour Spiteri;*
Illi meta il-klijent tieghi Saviour Spiteri mar biex isarraf dawn ic-cheques, li huma annessi ma' din il-kwerela, ma setghux jigu msarrfa ghaliex il-kont tal-bank kien maghluq;'

Din il-Qorti tqis li ma giex sufficentement ippruvat x'kienu jirraprezentaw dawn ic-cekkijiet mertu ta' dawn il-proceduri, u in oltre jekk dawn kienu inghatghu minflokk cekkijiet ohra, lanqas ma gie indikat meta c-cekkijiet l-ohra inghatghu lil Saviour Spiteri. L-appellant jaghti x'jifhem fix-xhieda tieghu li dawn il-hlasijiet jirraprezentaw hlasijiet bhal paga likellhom isiru kull tlett (3) xhur, minn naha l-ohra Saviour Spiteri fix-xhieda tieghu mhuwiex car dwar xiex jitrattaw dawn ic-cekkijiet

u f'xi waqtiet jghid ukoll li dawn ic-cekkijiet kienu gew moghtija u cioe' inbidlu minflokk cekkijiet ohra.

Interessanti huwa l-fatt li quddiem din il-Qorti tal-Appell Kriminali kif preseduta fis-seduta tal-hdax (11) ta' Gunju tas-sena elfejn u ghoxrin (2020) gie vverbalizzat is-segwenti u cioe':

'Dr. Leslie Cuschieri ghall-appellant jirrileva illi fir-rigward tal-ewwel aggravju tieghu dwar ix-xhieda tieghu li ma nstemghux fil-prim istanza, kienu intizi biex jirriaffermaw il-prova li ic-cekkijiet li fuqhom inbniet din il-kawza kienu cekkijiet li nhargu biss biex jirrimpjazzaw cekkijiet precedenti mahruga minn Marion Williams fiz-zmien precedenti li fih ammonti kienu dovuti lill-partiiet civili f'din il-kawza. Gialadarba il-prosekuzzjoni stess qed taccetta illi c-cekkijiet pprezentati f'din il-kawza kienu hekk mahruga biex irrimpjazzaw cekkijiet li nhargu precedentement allura llum il-gurnata mhux qed jinsisti fuq ix-xhieda taghhom.'

Ghalhekk tqum il-mistoqsija dwar jekk dawn ic-cekkijiet jirraprezentaw cekkijiet ohra moghtija precedentement, setghu dawn ic-cekkijeiet mertu ta' dawn il-proceduri u li gew prezentati fl-atti inducew lil Spiteri biex jaghmel xi haga jew kienu c-cekkijiet moghtija originarjament li qatt ma gew prezentati fl-atti u li lanqas jirrizulta meta c-cekkijiet originarjament moghtija nghatghu li nducew lil Spiteri biex jaghmel xi haga? In vista ta' dawn id-dubji, din il-Qorti sejra abbazi tal-principju legali li kull dubju ghandu jmur favur l-imputat, tirrevoka fejn il-Qorti sabet htija ta' din l-imputazzjoni rigwardanti l-vittma Saviour Spiteri.

Dwar ic-cekkijiet ta' Alberto Serra, l-appellant jissottometti li apparti li l-kopji tac-cekkijiet esebiti juru cekk wiehed biss fuq Alberto Serra u ohrajn fuq Alberto Scerri, dawn kienu jirreferu ghal konsenja ta' oggetti zmien twil qabel. Jghid li l-ahjar prova kellha tkun ic-cekkijiet infushom li ma gewx esebiti.

Din il-Qorti tqis li fl-atti ta' din il-kawza giet ipprezentata fost provi ohra ittra a fol 80 datata d-disgha (9) ta' Frar tas-sena elfejn u hdax (2011) mibghuta minn

Avv.Omar Caruana fuq inkarigu tas-Socjeta' Filarmonika Lourdes Paola A.D 1977 lil Chev. Serra Alberto fejn gie infurat li l-ammont ta' €3,400 dovut mis-socjeta ser tithallas fi zmien sena mill-31 ta' Marzu, 2011 sat-28 ta' Frar 2012 u tnizzel li ghandu jsib sett ta' tnax il-kambjali iffirmati u accettati. Gie anke nfurmat li s-Socjeta' lesta thallas imghax bir-rata ta' 8% fil-mija. Giet ipprezentata ukoll invoice bla data a fol 40 u mmarkata bhala Dok AG2 fl-ammont totali bil-VAT inkluz jammonta ghal €2336.40. Giet ipprezentata invoice ohra a fol 85 datata it-tnax (12) ta' Jannar tas-sena elfejn u ghaxra (2010) immarkata bhala Dok AS3 fl-ammont ta' 1062 bil-VAT inkluz. Gew ipprezentati kopja ta' erba' cekkijiet fl-ammont ta' hames mitt ewro kull wiehed datati s-16 ta' April 2010 indirizzat lil Alberto Serra u tlett cekkijiet ohra u cioe' dawk datati l-5 ta' Mejju, 2010, il-25 ta' Mejju 2010 ut-30 ta' Gunju 2010 li izda huma indirizzati lil Alberto Scerri mhux Alberto Serra. A fol 86 gie pprezentat kopja ta' cheque indirizzat lil certu 'Kevin..' u kunjom li donnu jaqra 'Mifsud' izda mhux daqstant car u mahrug minn 'David Borg' datat it-23 ta' Ottubru 2009 izda ma jirrizultax x'inhu r-relevanza ta' dan ic-cheque.

Alberto Serra fis-seduta tas-sebgha u ghoxrin (27) ta' Ottubru tas-senna elfejn u hdax (2011) mistoqsi fejn huma l-original taghhom wiegeb li '*ic-cekkijiet qieghdin ghandu ghax taghjthomlu lura habba l-kambjala hux.*'

Mill-kopji tac-cekkijiet prezentati, jirrizulta li tlieta minn dawn l-erbgha cekkijiet huma indirizzati lil 'Alberto Scerri' mhux lil 'Alberto Serra', ghalhekk din il-Qorti ma tistax issib htija dwar ic-cekkijiet datati l-25 ta' Mejju, 2010, 5 ta' Mejju 2010 u 30 ta' Gunju 2010 indirizzati lil Alberto Scerri stante li ma tressqet l-ebda spjegazzjoni kif dawn ic-cekkijiet hargu fuq dak il-kunjom. Rigwardanti c-cekk datat is-16 ta' April 2010, din il-Qorti tqis li minkejja li c-cekk originali ma giex ipprezentat, dan ma giex ipprezentat stante li skont il-kwerelant ic-cekkijiet gew moghtija lura. B'zieda ma dan jirrizulta li meta xehed l-imputat Omar Caruana mistoqsi in kontro-ezami jekk jikkonfermaw li l-firem fuq ic-cekkijiet a fol 41 u 42 huma tieghu, kkonferma dan. Qal ukoll li c-cekkijiet kien johroghom fuq struzzjonijiet ta' Josef Grech. Ghalhekk minkejja li l-original ma tressaqx ghax ma setghax jitressaq, ma jfissirx li l-ahjar

prova ma tressqitx u dan stante li l-imputat stess jikkonferma l-hrug ta' dawn ic-cekkijiet.

Ghalhekk din il-Qorti sejra tqis jekk bil-hrug tac-cekk datat is-sittax (16) ta' April tas-sena elfejn u ghaxra (2010) Alberto Serra giex induc biex jaghmel jew jonqos milli jaghmel xi haga. Ivan Cilia fis-seduta tal-hmistax (15) ta' Marzu tas-sena elfejn u tnax (2012) xehed li '*Alberto Serra spjegali li kien ilu jaf lil Josef Grech u kien qed jaghmel business mieghu ghal xi 8 xhur. Alberto Serra kien jipproduci xi accessorji biex dawn jitwahlu mal-uniformijiet tal-bandisti u qal ghalkemm xi whud minn dawn l-accessorji kien gia pproducihom fi zmien ta' qabel, ic-cekkijiet inghataw lilu mal-ahhar konsenja li huwa kien ta' lil Josef Grech. Ic-cekkijiet kienu wkoll post dated u nghataw lilu f'April tas-sena 2010.*' Meta xehed Alberto Serra fis-sebgha u ghoxrin (27) ta' Ottubru tas-sena elfejn u hdax (2011) huwa spjega li fid-2009 avvicinah Josef Grech u staqsieh biex jaghmillu xoghol ta' spalletti, ingravati, accessorji li hu x-xoghol tieghu. Meta kien jaghtih ix-xoghol kien jaghtih cekkijiet. Ic-cekkijiet kienu post-dated. Meta ssir l-ordni normalment jaghtih c-cekkijiet. Mistoqs*i* '*inti dan ix- xoghol qed taghtihulu ghax inti ghandek ic- cekkijiet?*' wiegeb '*dazgur pagament post-dated yes*'. Mistoqsi '*jigifieri dan li kieku ma takx dawn ic- cekkijiet inti ma kontx se taccetta x- xoghol minn ghandu*' wiegeb '*naturalment.*' Mistoqsi '*mela l- hlas ma kienx isir dak in- nhar pero lilek dak in- nhar li qed tehodlu l- ordni biex taghmillu x- xoghol qed jaghtik cekk post-dated.*' wiegeb '*iva.*' Xehed li '*kont naghmillu x- xoghol per ezempju ngaravati jaghtini xihaga mbaghad aghmilli spalletti wkoll dejjem nzidu.*' Ikkonferma li kull darba li kien jigi b'dawn ic-cekkijiet qed jaghmillu l-ordni. Jikkonferma li li kieku ma tahx ic-cekkijiet ma kienx se jaghmel ix-xoghol. Jikkonferma li meta accetta ic-cekk ghax ghamillu ix-xoghol. Kien jaghtih xi haga u l-bilanc dejjem jakkumula. Mistoqsi '*imma inti kieku ma kienx jaghtik dan ic-cekk ma kontx se taghmel ix-xoghol il- gdid*' wiegeb '*naturalment.*' Mistoqsi '*l- ahhar cekk huwa datat 30 ta' Gunju 2010 inti l- ahhar bicca xoghol meta tkun ghamiltha ?*' wiegeb '*ma nafx ezattament ifhimni pero kull darba li mmur biex ihallasni, dil- gimgha ma nistax okay no problem nigi next wekk nigi next week pero mbaghad too long id- dati ma nafhomx ezattament jigifieri imma avolja kont nikteb kollox jien.*' In kontro-ezami fis-seduta tas-sitta u ghoxrin (26) ta' April tas-sena elfejn u tnax (2012) ikkonferma li l-konsenji kienu bejn is-snin 2008 u 2009. Spjega li '*kien jaghmilli l- ordni nikkonsenja, mbaghad*

immur jaghtini xi parti minnu'. Gieli tah xi haga dak il-hin, kien bi ftehim bejniethom. Kien hemm parti minnhom ma kien ihallsu xejn '*ihallasni wara yes, jaghtini xi cekk xi kultant jghaddi u l- ohrajn le.*' In ri-ezami ikkonferma li mal-mument li jaghtih ix-xoghol kien qed jircievi cekk post-dated. In kontro-ezami rega qal li mad-deliveries dejjem kien jaghtih xi haga 5% jew 10% li jkollu fil-but u l-maggoranza tmur ghalihom wara. Dr Omar Caruana fl-istqarrija tieghu rilaxxata fit-tnax (12) ta' Novembru tas-sena elfejn u ghaxra (2010) mistoqsi '*Jekk nghidlek li inghata c-cekkijiet fl-ahhar okkazzjoni li hadtu l-affarijiet minghandu, xi tghidli?*' wiegeb '*Jien nghid li c-cekkijiet hadhom wara li saru t-trasnsazzjoni tax-xiri u mhux qabel u kontemporanjament.*' Fix-xhieda tieghu Omar Caruana fis-seduta tat-tnejn (2) ta' Mejju tas-sena elfejn u tlettax (2013) jghid li qatt ma tratta ma Serra fuq xi affarijiet u li c-cekk hareg f'Marzu. Alberto Serra xehed li l-oggetti gew konsenjati bejn l-2008 u 2009 u ma tressqitx prova li dawn ic-cekkijiet inghatghu f'dawk is-snin fil-fatt l-imputazzjoni tirrigwarda Settembru 2010 u fil-jiem u x-xhur ta' qabel. Ghalkemm il-Prosekuzzjoni kemm il-darba fil-mistoqsijiet taghha versu dan ix-xhud kemm il-darba ssugerietlu li ma kienx jacceta x-xoghol jekk ma kienx jaghtih ic-cekk u x-xhud ikkonferma dan, fl-istess hin dan ix-xhud jaghti x'jifhem li l-konsenja kienet gia saret meta nghata c-cekkijiet jew li kien jinghata persentagg mal-konsenja u kien jigbor ic-cekkijiet wara. Ghaldaqstant hemm provi kunfliggenti dwar jekk ic-cekk partikolari u cioe' dak datat is-16 ta' April 2010 induciehx biex jaghmel jew jonqos milli jaghmel xi haga. Ghaldaqstant, din il-Qorti mhijiex issib htija ta' l-imputazzjoni rigwardanti dan il-vittma.

Dwar George Cassar, l-appellant jissottometti li fix-xhieda jghid li kien ilu zmien twil jistenna li jithallas, li imbaghad inhargulu cekkijiet minn Marion Williams li ma ssarfux u sussegwentement dawk gew rimpjazzati b'cekkijiet mertu ta' dan il-kaz. Li fil-mument li nhargu dawn ic-cekkijiet ma sar ebda ingann fuq Cassar li bih gie indott jaghmel jew jaghti xi haga a favur tas-socjeta'. Ghal dak li jirrigwarda George Cassar, din il-Qorti tqis li jirrizulta li iz-zewg cekkijiet in kwistjoni kienu dawk datati l-14 ta' Awissu 2010 u l-14 ta' Lulju 2010. Dawn jinsabu fl-envelop a fol 108. Fis-

seduta tal-erbgha u ghoxrin (24) ta' Novembru tas-sena elfejn u hdax (2011) George Cassar kien xehed li Josef Grech kien tahomlu dawn ic-cekkijiet ghax kien ibieghlu xi affarijiet bhal mobiles. Ic-cekkijiet inghatghu hafna qabel id-data. Meta xehed in kontro-ezami fil-21 ta' Marzu 2013 qal li kien baghtu fl-ufficju tal-Avukat. Jghid li '*kont mort ghand Josef Grech u c- cekk hargu dak mort fl-ufficju u hargu c- cekk*' u cioe' hargu Omar Caruana. Interessanti li meta tah ic-cekkijiet b'data il-boghod kien mar jghid lil Josef, ghalhekk jirrizulta li Josef kien jaf dwar dawn ic-cekkijiet. Spjega li '*jiena li kelli x' naqsam ma' Josef Grech lilu naf lill-iehor ma nafux issa l- iehor jew skrivana tieghu jew xi haga hekk jigifieri ma kkalkulajtux bhala importanti jien*'. Il-kont bankarju in kwistjoni kien diga inghalaq fid-dati indikati fic-cekkijiet in kwistjoni u ghalhekk certament li ma setghux jissarfu. Dan ix-xhud fis-seduta tal-erbgha u ghoxrin (24) ta' Novembru tas-sena elfejn u hdax (2011) kien xehed li '*Kont diga tghajtulu x-xoghol jiena.*' U li '*Imma mbaghad hadt ic-cekkijiet hux.*' In kontro-ezami fis-seduta tal-wiehed u ghoxrin (21) ta' Marzu tas-sena elfejn u tlettax (2013) ikkonferma li l-oggetti tahomlu qabel ma tah ic-cekkijiet. Mistoqsi ghala ma oggezzjonax ghad-data miktuba fuq ic-cekkijiet spjega li '*kont dari mal- hajt hux jien kont qtajt qalbi ghal flus.*' Ivan Cilia fis-seduta tal-hmistax (15) ta' Marzu tas-sena elfejn u tnax (2012) '*ircivejna rapport iehor ghand certu George Cassar u dan sppjegali li kien biegh numru ta' mobiles u laptop lil Josef Grech ghall-ewwel kien inghata zewg cekkijiet kien ftakar li dawn z-zewg cekkijiet li inghata kellhom isem feminili fuqhom pero mbaghad Josef Grech talbu biex jibdilhomlu dawn ic-cekkijiet u inghata cekk number 100 bid-data ta' 14 ta' Lulju 2010 ghal-ammont ta' €700 u ekk iehor numru 87 datata 14 ta' Awwissu 2010 ghal-ammont ta' €665.*[26]'

Kif gia kkunsidrat aktar kmieni f'din is-sentenza, din il-Qorti tqis li sabiex tinsab htija taht l-artikolu 308 jew 309 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta jehtieg li l-imputat ikun bil-hrug tac-cekk jew cekkijiet induca lil xi hadd biex jaghmel xi haga. F'dan il-kaz partikolari jirrizulta skont ix-xhieda ta' George Cassar, li meta nghatghulu c-cekkijiet, huwa kien diga provda l-oggetti, li jfisser ghalhekk li l-ghoti ta' cekkijiet li

[26] Ic-cekk bin-numru 87 jammonta ghal €675 mux €665 kif indikat minn Ivan Cilia. Dan jinsab fl-envelop a fol 108.

fl-ahhar mill-ahhar ma setghux jissarfu ma induciex lil Cassar biex jaghmel jew jonqos milli jaghmel xi haga. Ghalhekk din il-Qorti tqis li lanqas ma setghet tinstab htija tal-ewwel imputazzjoni ghad-dannu ta' George Cassar.

Din il-Qorti ghalhekk mhijiex se tqis l-aggravju dwar il-piena.

Ghal dawn il-motivi, din il-Qorti taqta' u tiddeciedi billi tilqa' limitatament l-appell u thassar u tirrevoka s-sentenza appellata u tillibera lil Omar Caruana minn kull htija u piena.

(ft) Consuelo Scerri Herrera
Imhallef
VERA KOPJA

Franklin Calleja
Deputat Registratur